

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

MEGEP

**(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)**

GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

GİYİMDE SÜSLEME

ANKARA 2006

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. GİYSİ SÜSLEME TEKNİK ÇALIŞMALARI	3
1.1. Süslemenin Tanımı ve Süsleme Çeşitleri	3
1.2. Modele Uygun Süsleme Seçiminde Dikkat Edilecek Noktalar	3
1.3. Aksesuarın Tanımı ve Çeşitleri	4
1.3.1. Toka	4
1.3.2. Kemer	5
1.3.3. Klips	6
1.3.4. Şapka	6
1.3.5. Eldiven	7
1.3.6. Çanta	8
1.3.7. Hazır Çiçekler	8
1.4. Modele Uygun Aksesuar Seçmede Dikkat Edilecek Noktalar	9
1.5. Süsleme Teknik Çalışmaları	9
1.5.1. Dikiş Tekniği İle Yapılan Süslemeler	9
UYGULAMA FAALİYETİ-1	11
KONTROL LİSTESİ	13
UYGULAMA FAALİYETİ-2	15
KONTROL LİSTESİ	18
UYGULAMA FAALİYETİ-3	21
KONTROL LİSTESİ	23
UYGULAMA FAALİYETİ-4	26
KONTROL LİSTESİ	27
UYGULAMA FAALİYETİ-5	29
KONTROL LİSTESİ	30
UYGULAMA FAALİYETİ-6	32
KONTROL LİSTESİ	34
UYGULAMA FAALİYETİ-7	36
KONTROL LİSTESİ	38
UYGULAMA FAALİYETİ-8	40
KONTROL LİSTESİ	42
UYGULAMA FAALİYETİ-9	45
KONTROL LİSTESİ	48
1.5.2. Nakış Tekniği ile Yapılan Süslemeler	49
UYGULAMA FAALİYETİ-10	50
KONTROL LİSTESİ	53
UYGULAMA FAALİYETİ-11	58
KONTROL LİSTESİ	63
UYGULAMA FAALİYETİ-12	66
KONTROL LİSTESİ	69
1.5.3. Kordonlar	71
1.5.4. Danteller ve Fistolar	71
Dantel	71
1.5.5. Sutaşı ve Hazır Harçlar	72

1.5.6. Kurdela ve Şeritler.....	72
UYGULAMA FAALİYETİ-13	74
KONTROL LİSTESİ	75
2. FANTEZİ KUMAŞ DİKİM TEKNİK ÇALIŞMALARI.....	77
2.1. Fantezi Kumaşların Çeşitleri, Özellikleri.....	77
2.2. Fantezi Kumaşlarda Dikim Teknikleri.....	80
2.2.1. Tül Dikişi.....	80
UYGULAMA FAALİYETİ-1	80
2.2.2. Dantel Güpür Dikişi.....	81
KONTROL LİSTESİ	85
2.2.3. Kadife Dikişi.....	86
UYGULAMA FAALİYETİ-3	87
KONTROL LİSTESİ	89
2.2.4. Saten Dikişi.....	90
UYGULAMA FAALİYETİ-4	90
2.2.5. Şifon Dikişi.....	91
UYGULAMA FAALİYETİ-5	91
KONTROL LİSTESİ	93
2.3. Fantezi Kumaşlarda Kenar Temizleme Teknikleri	94
2.3.1. Overlok ile Temizleme	94
2.3.2. Etek Ucuna Misina Çekerek Temizleme	94
2.3.3. İngiliz Dikişi Yapararak Temizleme.....	95
2.3.4. İnce Biye Geçirerek Temizleme	95
2.3.5. Elde Zürafa Dikişi ile Kenar Temizleme	95
2.3.6. Çok İnce Dikişli Kenar Baskısı	95
2.3.7. Kıvrırma Tabanı Kullanarak Temizleme	96
KAYNAKÇA	101

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD153
ALAN	Giyim Üretim Teknolojisi
DAL/MESLEK	Kadın Terziliği, Kadın Giyim Modelistliği, Erkek Giyim Modelistliği, Çocuk Giyim Modelistliği, İç Giyim Modelistliği,
MODÜLÜN ADI	Giyimde Süsleme
MODÜLÜN TANIMI	Bu modül, giysi süsleme ve özel dikim tekniği gerektiren kumaşların dikim tekniklerinin anlatıldığı bir öğrenme metaryalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	“ Makinede Düz Dikiş” modülünü başarmış olmak
YETERLİK	Giyside süsleme yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile uygun ortam sağlandığında giysi süsleme çalışmalarını ve fantezi kumaş dikimini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz. Amaçlar ➤ Giysi süsleme çalışmalarını tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz. ➤ Fantezi kumaş dikimini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ütü, iğne, iplik, toplu iğne, işaret sabunu, düz sanayi dikiş makinesi, pul, boncuk, fisto, harçlar, tül, dantel, güpür, kadife, şifon
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her öğrenme faaliyetinden sonra hazırlanan ölçme araçlarıyla kendi kendinizi değerlendirebileceksiniz. Modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri belirlemek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanan ölçme araçlarıyla değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Süslenme ve süsleme arzusu, insanların yaratılmasıyla başlar. İnsanlar, süslenmek ve süsleme arzusu ile her dönemde yenilikler yapmış, giyimlerini, evlerini, kullandıkları eşyaları süslemek için çaba göstermişler ve süslemeyi sanat haline getirmişlerdir. Bütün sanatlarda olduğu gibi işlemenin de, insanoğlunun güncel ihtiyacı ile ortaya çıktığı sanılmaktadır. Tabiatın değişik iklim şartlarına karşı kendini koruma zorunluluğunu duyan insanoğlu, önceleri hayvan kürkleri ve ağaç yaprakları ile örtünmüştür. Daha sonra örtünecekleri parçaları birbirine tutturma için iğneyi bulmuşlardır. İnsanların gördüğünü kopya etme arzusu, onları dekoratif dikişleri yaratmaya zorlamış ve böylece dokumacılık sanatı ve süsleme gelişmiş, her milletin refah düzeyine ve teknik yeteneğine göre ilerlemiştir. Tarih boyunca süsleme teknikleri oluşmuş ve gelişmiştir.

Süsleme, bazı ilavelerle bir şeyi daha çarpıcı bir hale getirme sanatıdır. Başka bir deyişle “süsleme” bir yeri veya bir başka sanat eserini süsleyip güzelleştirmek için yapılan resimlere, şekillere denir. Yapı, eşya, elbise, mücevher, mobilya ve benzeri şeyleri süsleyip güzelleştiren işler, süsleme sanatının başında gelir

Bu modülde giyimde süsleme için gerekli süsleme teknikleri verilmiştir. Bu süsleme tekniklerini çalışarak süslemenin temelini öğrenmiş olacaksınız. Öğrendiğiniz tekniklere, yeni detaylar eklemek, sizin hayal gücünüzü bu konuda çalıştırmanızla olacaktır. Ayrıca gece toplantılarını vazgeçilmezi olan fantezi elbiselerde kullanılan kumaş çeşitleri ve onların dikiş teknikleri hakkında bilgi sahibi olabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında, giysi süsleme çalışmalarını tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çevrenizde giysilerde kullanılan süsleme tekniklerini ve aksesuarları inceleyiniz.

1. GİYSİ SÜSLEME TEKNİK ÇALIŞMALARI

1.1. Süslemenin Tanımı ve Süsleme Çeşitleri

Kıyafetin göze daha güzel görünmesi için çeşitli tekniklerle yapılan estetik ilavelere **süsleme** denir. Giyimlerimizi süsleme nedenleri;

- Model özelliği uygulamak için
- Göze hoş görünmesi için
- Giyimi fantezileştirmek için
- Giyimdeki ek yerlerini gizlemek için
- Hatalı ve lekeli yerleri kapatmak için diye sıralanabilir.

Süsleme çeşitleri

- Dikiş tekniği ile yapılan süslemeler
- Nakış tekniği ile yapılan süslemeler
- Hazır gereçlerle yapılan süslemeler

1.2. Modele Uygun Süsleme Seçiminde Dikkat Edilecek Noktalar

Süsleme için kullanılacak materyalleri kumaşa, modele, yaşa, tipe, moda, mevsime ve giyilecek yere göre seçmek gerekir. Gündüz giyilecek giyimlerde ağır pul, boncuk işlemesi kullanılmayacağı gibi, yazlık bir giysiye de kürk geçirilemeyeceği unutulmamalıdır. Kumaş özelliğinin taşıyabileceği süsleme çeşidi olmalı, renkler birbirine uymalıdır.

1.3. Aksesuarın Tanımı ve Çeşitleri

Aksesuar, herhangi bir şeyi tamamlayan parça demektir. Kolye, küpe, eldiven, şapka, ayakkabı, çanta ve benzeri eşyalar, giysiyi tamamlar. Giyimdeki olduğu gibi aksesuarlarda da modanın etkisiyle değişiklikler olmaktadır.

1.3.1. Toka

Metal, plastik, kemik gibi malzemelerden değişik boy ve şekillerde üretilen tutturma ve süsleme aracıdır. Tokalar; pantolon, bel kısmı, kol ağzları, elbise kemerleri gibi yerlerde giysi parçasının genişliğini ayarlama da kullanılır.

➤ Toka çeşitleri

Yapılarına göre toka çeşitleri:

- Kumaş kaplı toka
- Gizli kancalı toka

Kullanım yerlerine göre toka çeşitleri

- Kemer tokası
- Tulum askı tokası
- Salopet tokası

1.3.2. Kemer

Bir şerit şeklinde yapılan ve giysiyi belden sıkıp tutmak için veya süs olarak kullanılan bel bağıdır. Kemer günün modasına uygun şekilde yaygın olarak kullanılmaktadır.

➤ Kemerleri üç grupta toplayabiliriz:

- Kumaş kemerler
- Madeni kemerler
- Deri kemerler

1.3.3. Klips

Bir tarafında arkası yaylı bir düzenek ve diğer tarafında bir halka, gözcük veya yarıklı kapatıcı bulunan madensel kapatma aracıdır. Klipsi; yağmurluklar, sivil, askeri, profesyonel kullanım için muşambalarda, spor giyim ve dış giyim eşyasında veya dekoratif tutucu olarak kullanılır.

- Klips çeşitleri
 - Tasma kancası
 - Jartiyer klipsi

1.3.4. Şapka

Tepe ve kenardan oluşan, başa giyilen bir aksesuardır. Bebeklik döneminde dış etkilerden korunma ihtiyacı ile başlayan başlık, sonraki yaşlarda çeşitlilik gösterir. Çocuk, kadın ve erkekler tarafından günün her saatinde, yılın her mevsiminde özellikle korunma amaçlı kullanılır.

- Şapka çeşitleri
 - Spor şapkalar
 - Fantezi şapkalar

1.3.5. Eldiven

Elcik de denilen, elleri her türlü dış etkilere karşı koruyan ve seçilen malzeme bakımından süsleyici özelliği de olan bu aksesuar, her zaman ilgi ve ihtiyaç duyulan bir giyim aksesuarıdır.

- Eldiven çeşitleri
 - Spor eldivenler
 - Fantezi eldivenler
 - İş eldivenleri

1.3.6. Çanta

İnsanların her zaman yanlarında bulunması gereken şahsi eşyalarını içine koydukları, çeşitli malzemeden yapılmış ve aynı zamanda giyimi tamamlayan aksesuardır.

- Çanta çeşitleri
 - Spor çantalar
 - Fantezi çantalar

- Seyahat çantaları
- Makyaj çantası
- Para çantası (cüzdan)
- Plaj çantası
- İş çantası
- Okul çantası
- Alışveriş çantası

Her zaman dış görüntülerine ve dış görüntülerine önem veren kişiler çantalara büyük bir sempati duyarlar. Çantalar güzel bir kıyafet tamamlayıcısı rolünü üstlenir.

1.3.7. Hazır Çiçekler

Lame, fantezi kumaşlar, kurdeleler, hazır danteller, deriden yapılan ve hazır halde satılan çiçeklerdir. Birçok süslemede kullanılır.

1.4. Modele Uygun Aksesuar Seçmede Dikkat Edilecek Noktalar

- Renk uyumu
- Kişiyeye uyumu
- Yapıya uyumu
- Yer ve zaman uyumu
- Beden ve ruh sağlığına uyumu
- Ekonomik değerlere uyumu
- Günün modasına uyumu
- Kolay temizlenme özelliği
- Giysi ile orantısı

1.5. Süsleme Teknik Çalışmaları

1.5.1. Dikiş Tekniği İle Yapılan Süslemeler

- Nervür
- Biye
- Pili-pili kaşe
- Kapitone
- Fırfır - farbela
- Büzgü
- Volan
- Çıma, gaze
- Enkürüste

1.5.1.1. Nervür

Elbise, bluz gibi giyim parçalarını süslemede kullanılır. Bir veya iki milimetre genişliğinde dikilmiş ince kırma ya da pililerdir. Nervür, elde veya makinede yapılabilir.

1.5.1.1.1. Elde Yapılan Nervür

Genellikle iplik çekilebilen dokuma kumaşlara uygulanır. Elde makine dikişi ile yapılır.

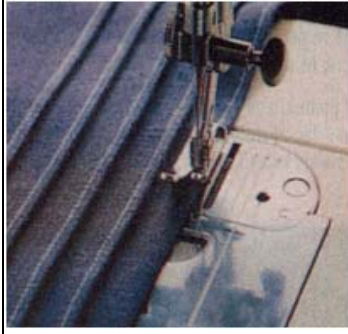
1.5.1.1.2. Makinede Yapılan Nervür

Makineye takılan aparatla hızlı ve düzgün bir şekilde her türlü kumaşa nervür yapılır.

UYGULAMA FAALİYETİ-1

Makinede Yapılan Nervür

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız.	Nervürlük kumaş, mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi, kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Nervür yapılacak kumaşı hazırlayınız.	 Kumaşı ütüleyiniz.
Nervür yerini ve sayısını belirleyiniz. Nervür sayısına göre kumaş miktarını ayarlayınız.	Dikkatli çalışınız.
Nervürün birinci kenarını işaretleyiniz. Birinci kenardan 3–6 mm ölçerek ikinci kenarı işaretleyiniz Nervür aralarını boş bırakarak işaretleme işlemine devam edip tamamlayınız.	 Nervürlerin yerlerini iplik çekerek, teyelleyerek, desen özelliğini takip ederek veya leke yapmayan çizim araç ile hazırlayabilirsiniz.
İki nervür kenarı üst üste gelecek şekilde teyelleysiniz.	Teyelleme işleminin düzgün olmasına dikkat ediniz.
Dikiş makinesini hazırlayınız.	Nervür genişliğine uygun aparat seçiniz. Kumaşa uygun iğne ve iplik seçiniz. Dikiş adımını ayarlayınız.

Makine dikişlerini yapınız.

Makine çekerken aradan nervürlerin daha dolgun görünmesi için kordon yürütebilirsiniz.

Tersinden, yere değdirmeden iki elle tutarak, nervürü boyuna doğru ütöleyiniz.

Nervür işlemi özel nervür ayağı ve çift iğne kullanılarak da yapılabilir.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma ortamını ve araç gerecini hazırladınız mı?		
Nervür yapılacak kumaşı ütöleyerek hazırladınız mı?		
Nervür yerini ve sayısını belirlediniz mi?		
Nervürün birinci kenarını işaretleyip, birinci kenardan 3–6 mm ölçerek ikinci kenarı işaretlediniz mi?		
Nervür aralarını boş bırakarak işaretretleme işlemine devam edip tamamladınız mı?		
İki nervür kenarı üst üste gelecek şekilde teyellediniz mi?		
Dikiş makinesini hazırlayıp, nervür makinesini çektiniz mi?		
Tersinden, yere değıdirmeden iki elle tutarak, nervürü boyuna doğru ütülediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.5.1.2. Biye

Giysilerde süsleme veya temizleme amacıyla giyim parçalarının çeşitli yerlerine geçirilen verrev bantlardır.

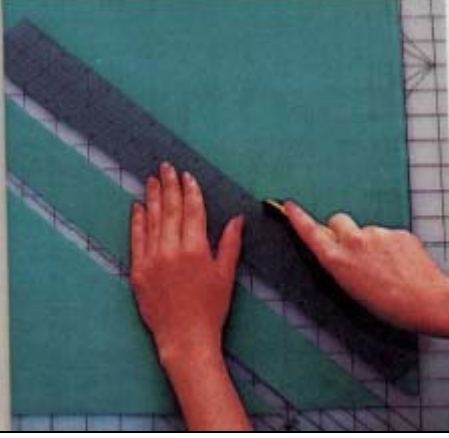
Hazırlanan biye parçalarının uygulama şekilleri:

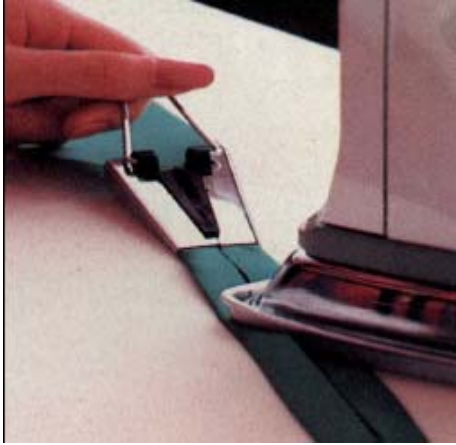
- Tek kat biye
- Çift kat biye
- Şerit biye

UYGULAMA FAALİYETİ-2

Biye

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız.	İş parçası, biyelik kumaş, mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi, kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Biyelik kumaşınızı verevine ikiye katlayınız, verev hatta işaret alınız.	Kaymaması için kumaşı iğneleyiniz.
Kumaşı verev hatta paralel 3cm'den çiziniz. 	Çizim yaptığınız aracın ince uçlu olmasına ve leke bırakmamasına dikkat ediniz. Toplu üretimlerde biye kesme işlemi özel makineler ile yapılır. Biye yapılacak mesafe kadar çizimi tekrarlayınız.
Sabun izi üzerinden verev parçaları kesiniz.	Makasın keskin olmasına ve kumaşı esnetmeden kesmeye dikkat ediniz.
Kesilen parçaları birbirine ekleyiniz.	Kesilen parçaların üst üste getirilerek dikilmesi

Hazırlanan biye parçalarını boydan ikiye katlayarak ütöleyiniz. 	Katlama aparatı ile ütöleme
Geçirilecek yere biyeyi parçanın yüzünden teyelleiniz. 	Gerdirme ve yedirme yapmamaya dikkat ediniz.
 Makinesini çekip teyelini sökünüz.	Makine dikişinin teyelin tam üstünden olmasına dikkat ediniz.
Biye parçasının kumaş katı kenarını tersine doğru kıvrınız. 	Dikkatli çalışınız.

 İlk makine çekilen dikişi 1–2 mm geçecek şekilde teyelleştiriniz.	Özenli ve temiz çalışınız.
 Yüzünden, biyenin kumaşla birleştiği yerden makinesini çekiniz.	Biye genişliğinin eşit ve düzgün olmasına dikkat ediniz.

Konfeksiyonda biye çalışması, makineye takılan aparatla hızlı ve kaliteli yapılır. Teyellemeye vb. yardımcı işlemlere gerek yoktur. Biye genişliğine uygun aparat seçmek ve biye parçasının düzgün kesilmiş olması önemlidir.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

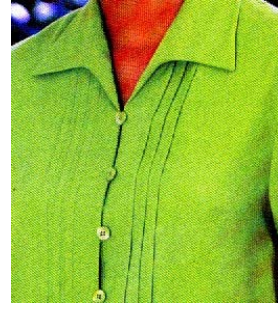
DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırladınız mı?		
Biyelik kumaşınızı verevine ikiye katlayıp, verev hatta işaret aldınız		
Kumaşı, verev hatta paralel 3cm'den çizip, kestiniz mi?		
Kesilen parçaları birbirine eklediniz mi?		
Hazırlanan biye parçalarını boydan ikiye katlayarak ütilediniz mi?		
Geçirilecek yere biyeyi, parçanın yüzünden teyellediniz mi?		
Makinesini çekip teyelini söktünüz mü?		
Biye parçasının kumaş katı kenarını tersine doğru kıvrıdınız mı?		
İlk makine çekilen dikişi 1-2 mm geçecek şekilde teyellediniz mi?		
Yüzünden, biyenin kumaşla birleştiği yerden makinesini çektiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

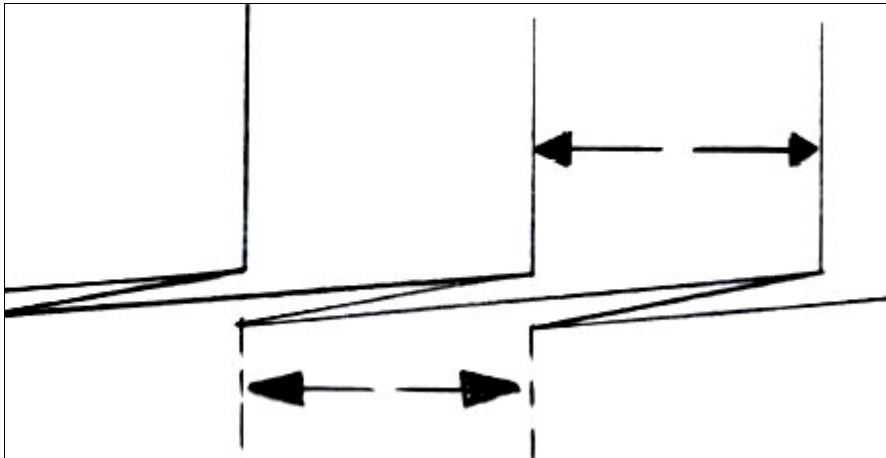
1.5.1.3. Pili

Kumaşa bolluk, rahatlık vermek ya da süslemek amacıyla, kumaşı düzenli aralıklarla üst üste getirerek yapılan katlama işlemine denir. Pili, kumaş istenen pili biçimine göre katlandıktan sonra üzeri belli bir noktaya kadar dikilerek ya da dikilmeden, ütülenerek yapılır.

➤ Katlama Şekline Göre Pili Çeşitleri

- **Tek Taraflı Pili:** Kumaşı belli aralıklarla tek yönde katlayarak yapılan pildir. Tek yönlü pilide veya diğer pililerde (kanun pili, pili kaşe) pilinin içine katlanan kumaş miktarı aşağıdaki şekilde görüldüğü gibi pili üst genişliğinin iki katı kadar olmalıdır.

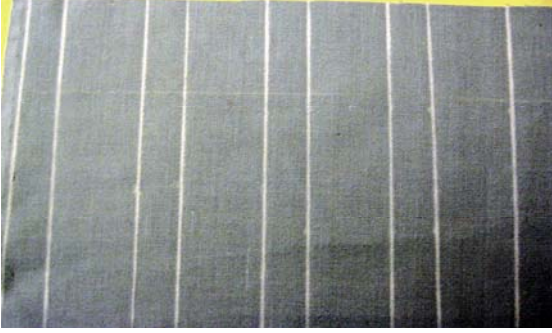
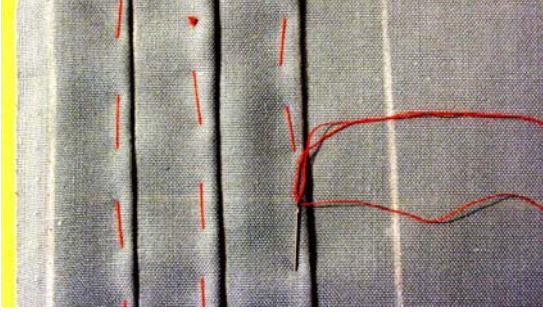

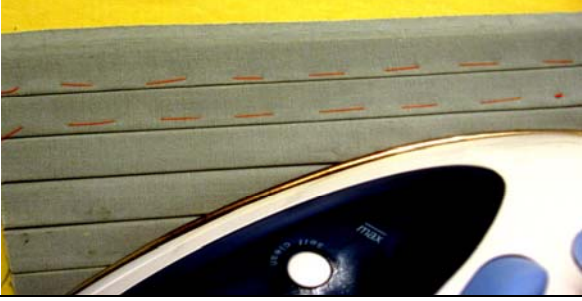
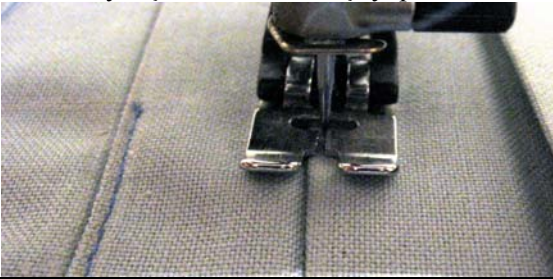
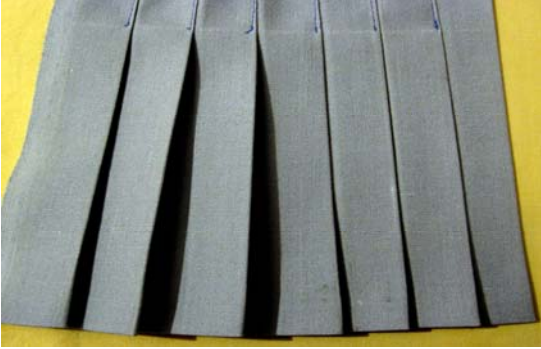
Kumaşın özelliği, model özelliği ya da maliyet özellikleri gibi nedenlerle, içe katlanan pili payı, aşığıdaki şekilde görüldüğü gibi pili üst genişliğinin iki katından az olabilir.

UYGULAMA FAALİYETİ-3

Tek Taraflı Pili

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız.	40x20cm ebatında pili çalışılacak kumaş, mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Kumaşınızı ütöleyiniz. Bir pili üst genişliği, bir pili payı olacak şekilde işaretlemeyi tamamlayarak çiziniz. (örnek:3cm pili üst genişliği, 6 cm pili payı olacak şekilde). 	Çizim aracınızın ince uçlu olmasına ve leke yapmamasına dikkat ediniz.
Pili paylarını tek yöne katlayarak teyelleştiriniz. 	Dikkatli ve titiz çalışınız.

Katlanana pilileri ütüleyiniz. 	Ütü ısı ve buhar ayarını, kumaş özelliğine göre yapınız. Ütülemeden sonra soğutmaya dikkat ediniz.
Makine dikişini yapınız. Model özelliğine göre üstten veya içten makine dikişi yapınız. 	Temiz ve düzenli çalışınız.
Teyel ipliklerini sökünüz ve tekrar ütüleyiniz. 	Bolluk verilmesi amacı ile yapılan pililerin uçları açık bırakılır.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

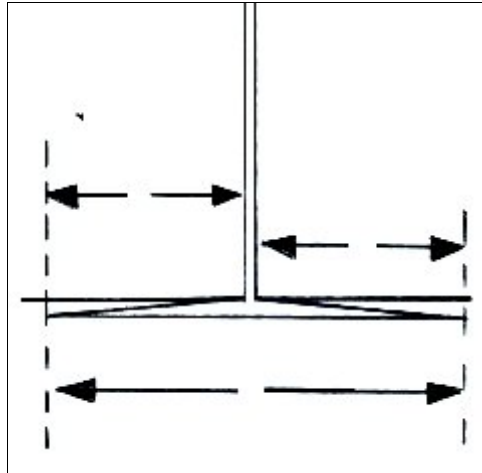
DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırladınız mı?		
Bir pili üst genişliği, bir pili payı olacak şekilde işaretlemeyi tamamlayarak çizdiniz mi?		
Pili paylarını tek yöne katlayarak teyellediniz mi?		
Katlanmış pilileri ütülediniz mi?		
Makine dikişini yaptınız mı?		
Teyel ipliklerini söküp tekrar ütülediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.5.1.4. Pili Kaşe

İki pilinin, aşağıdaki şekilde görüldüğü gibi bir çizgi üzerinde karşı karşıya katlanmasıyla meydana getirilen pili şeklidir.

➤ Kanun pili

Pili kaşenin tersi, kanun pili görünümündedir. Pili payı aşağıdaki şekilde görüldüğü gibi dikişle ya da teyelle tutturulup kumaş iki yana eşit olarak yatırıldıktan sonra ütülenerek yapılır.

➤ **Pili soley**

Verevden kesilmiş kumaş üzerinde ütülerek yapılan, akordeon görünümünde dikilmeden çalışılan pilidir.

1.5.1.5. Fırfır-Farbela

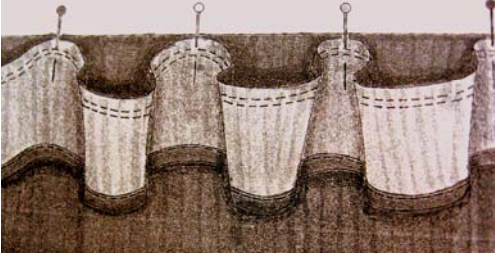
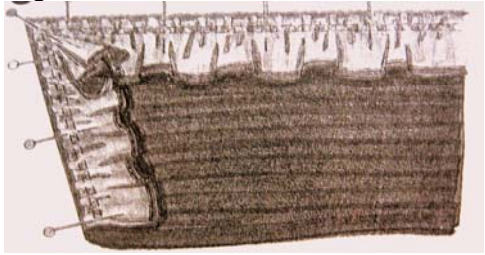
Elbise, bluz, gömlek süslemesinde kullanılan, büzgülü, pilili, düz veya verev kumaş bandına fırfır ya da farbela denir. İstenilen uzunluğu elde etmek için birden fazla farbela parçası birbirine eklenir. Bu parçaların aynı iplik yönünde birbirine eklenmesi, desenliler ve karelilerin aynı deseni izleyecek şekilde kesilmesi gerekir.

- Fırfır iki türlü kullanılır:
- Tek taraflı fırfır
 - Çift taraflı fırfır

UYGULAMA FAALİYETİ-4

Fırfır-Farbela

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız.	Fırfır yapılacak kumaş, fırfırın geçireceği kumaş, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Fırfır parçasını hazırlayınız. Makinede büzgü ayarında, fırfır kenarına 2 sıra büzgü çekiniz. Fırfırın açık kalan kenarını temizleyiniz.	Fırfır uzunluğu, fırfırı geçireceğiniz yerin 2-3 katı olmalıdır. Fırfırın en genişliği fırfır takacağınız yere ve modele göre değişir. Fırfır enini 5cm olarak ayarlayabilirsiniz. Fırfırın açık kalan kenarını ince overlok, biye ya da ince katlayarak temizleyebilirsiniz.
 Büzgüyü eşit olarak yerleştirmek için fırfır parçası eşit olarak 4 yada 6 parçaya bölünerek işaretlenir.	Fırfırın yerleşeceği kenar da aynı uzunlukta işaretlenmelidir. Fırfır bu işaretlere yerleştirilir.
 Fırfıra çektiğiniz dikişin alt ipliğini çekiniz ve kumaşı istenilen ölçüde büzünüz.	Kumaşı büzerken, büzgülerin eşit dağıtılmasına dikkat ediniz. Yuvarlak yerlere, köşelere daha fazla büzgü verilmelidir. Çünkü dış kenarların yeteri kadar bol olması gerekir.
Hazırlanan fırfır parçasını kumaş kenarına yerleştiriniz.	
Büzgü dikişlerinin arasından makine çekiniz.	Makinenizi normal dikiş ayarına getirmeyi unutmayınız.
Dikiş paylarını bir arada temizleyiniz.	Temizleme işlemi için overlok çekebilirsiniz.
Fırfırı dışa doğru çevirerek ütölünüz.	

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırladınız mı?		
Fırır parçası hazırladınız mı?		
Makinede büzgü ayarında fırır kenarına 2 sıra büzgü çektiniz mi?		
Fırırın açık kalan kenarını temizlediniz mi?		
Büzgüyü eşit olarak yerleştirmek için fırır parçasını eşit olarak 4 ya da 6 parçaya bölerek işaretlediniz mi?		
Fırıra çektiğiniz dikişin alt ipliğini çekerek kumaşı istenilen ölçüde büzdünüz mü?		
Hazırlanan fırır parçasını kumaş kenarına yerleştirdiniz mi?		
Büzgü dikişlerinin arsından makine çektiniz mi?		
Dikiş paylarını bir arada temizlediniz mi?		
Fırır dışı doğru çevirerek ütülediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

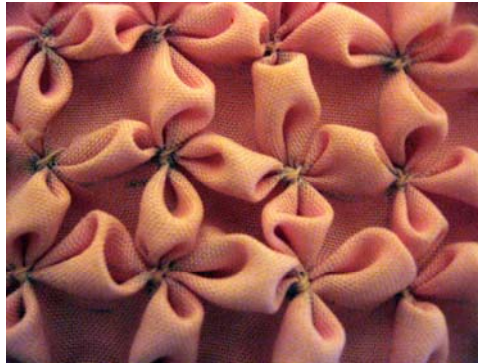
Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.5.1.6. Büzgü

Kumaşın bir ucundan istenilen yere kadar oyulgama dikişi veya makinede büzgü ayarı ile meydana gelen ve kumaşın bolluğunu azaltan sık, küçük pililerdir. Bolluk vermek ya da süslemek amacıyla yapılan, toplayarak tutturma işlemidir de diyebiliriz.

Büzgüler yapılış şekillerine göre isim alır.

- Düz büzgü
- Kordon veya fitil geçirerek yapılan büzgüler
- Kumaş iplikleri çekilerek yapılan büzgüler
- Su büzgüleri
- Şematik büzgüler

UYGULAMA FAALİYETİ-5

Büzgü

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız.	Büzgü yapılacak kumaş, mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Büzgü yapılacak yeri ve büzgü miktarını belirleyiniz.	Kumaş ve model özelliğine dikkat ediniz.
Makineyi büzgü ayarına getiriniz. Büzgü ayağı da kullanılabilir.	Bilgisayarlı düz dikiş makinelerinde, alt ve üst transportlarda yapılan ayarlama ile daha kolay hızlı ve düzgün büzgü yapılır.
Makinede büzgü dikişi yapınız. 	İyi bir büzgü elde etmek için 2 ya da 3 mm ara ile iki üç sıra yapınız. Büzgü dikişlerini kopmadan bir defada yapınız.
 Kumaşın bir kenarındaki iplik uçlarını kumaşı istenilen ölçüye getirmek için çekiniz.	Büzgünün bozulmaması için çekilen iplikler, kumaşın tersinden düğümlenir.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırladınız mı?		
Büzgü yapılacak yeri ve büzgü miktarını belirlediniz mi?		
Makineyi büzgü ayarına getirdiniz mi?		
Makinede büzgü dikişi yaptınız mı?		
Kumaşın bir kenarındaki iplik uçlarını, kumaşı istenilen ölçüye getirmek için çektiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

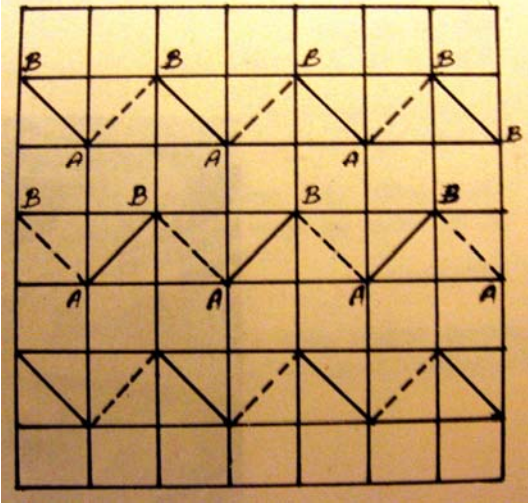
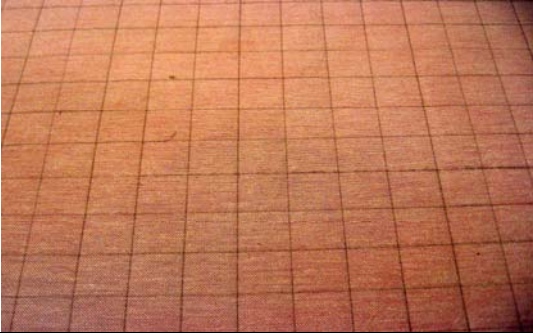
Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

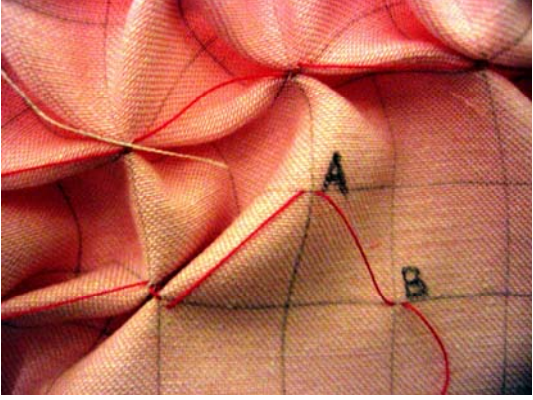
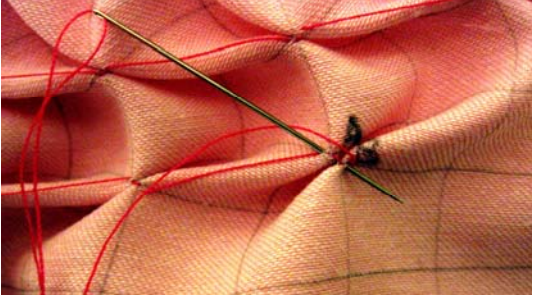
1.5.1.7. Bahksırtı Büzgü

UYGULAMA FAALİYETİ-6

Balıksırtı Büzgü

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız.	Balıksırtı büzgü yapılacak kumaş, cetvel mezura, toplu iğne, dikiş iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Balıksırtı büzgüsünün uygulamasını şemadaki çizime göre yapınız. 	Kumaşınız 30x30 cm ebatında olabilir. Kumaş arkasına 2x2 cm'lik kareler çiziniz. Balıksırtı büzgüsünü yapmak için hazırladığınız karelerin ebatlarını istediğiniz ölçüde yapabilirsiniz. Buna göre kumaş miktarını da ayarlamalısınız.
Kumaşın arka yüzüne istenilen büyüklükte kareler çiziniz. 	Çizimde kullandığınız malzemenin kumaşın yüzüne çıkmamasına dikkat ediniz.
Şekilde görüldüğü gibi çizimi tamamlayınız.	

	
Birinci sıranın A ve B noktalarını kumaştan 3 ya da 4 iplik alarak birleştiriniz Düz çizgiden atlayarak A noktasına geçiniz. 	İplikleri çok bol veya çok çekerek birleştirmeyiniz.
Aynı işlemi tekrarlayarak ikinci sırayı boş bırakarak uygulamaya devam ediniz.	Sıralamayı karıştırmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırladınız mı?		
Kumaşın arka yüzüne istenilen büyüklükte kareler çizdiniz mi?		
Şekilde görüldüğü gibi çizimi tamamladınız mı?		
Birinci sıranın A-B- noktalarını kumaştan 3-4 iplik olarak birleştirdiniz mi?		
Düz çizgiden atlayarak A noktasına geçtiniz mi?		
Aynı işlemi tekrarlayarak ikinci sırayı boş bırakarak uygulamaya devam ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.5.1.8. Volan

Daire sistemi ile çalışılan büzgülü, büzgüsüz kumaş kıvrımıdır. Volanlar giyim süslemede yaka, kol, etek kenarlarına geçirilerek uygulanır.

1.5.1.8.1. Volan Kalıbının Hazırlanması

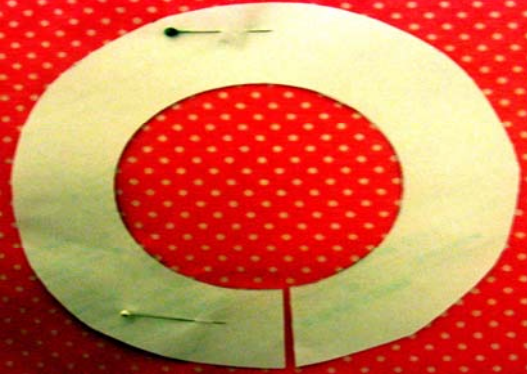
Volan kalıbı iki şekilde hazırlanabilir.

- Volan geçirilecek yerin ölüsüne göre bir daire çizilir. İstenilen volan genişliğinde bu daireye paralel bir daire daha çizilir (Volan, açık olmayan yere geirilecekse kesmeden kullanılır.).
- Büyükçe bir daire çizilir. Sıfırdan başlamak üzere, kumaş volan genişliğinde helezon şeklinde çizilir ve kesilir. Meydana gelen şekil, istenilen yere düz olarak dikildiğinde volan şeklini alır.

Volanın etrafı işteğe göre temizlenir. Piko veya zikzak makine çekilebileceği gibi ince kıvrırma ayağı ile kıvrılarak, biye geçirilerek, dantel veya hazır malzemelerle de temizlenebilir. İstenirse volan iki kat yapılır, etrafından makine çekilip çevrilir.

UYGULAMA FAALİYETİ-7

Volan

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız.	Volan yapılacak kumaş, mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Volan kalıbını hazırlayınız.	Volan kalınlığını istediğinize göre hazırlayabilirsiniz.
Kalıbı kumaşa yerleştiriniz ve kesiniz (çift kat). 	Volan iç kenar dikiş payı 1 cm'den fazla olmamalıdır. Volanı çift kat kesebilirsiniz yada kenar temizliği için biye kullanabilirsiniz.
İç dikişini çekip paylarını inceltiniz, çeviriniz. Volanı şekline uygun ütöleyiniz. İç kenar dikiş paylarını çıtlatınız. 	Çıtları atarken derin olmamasına dikkat ediniz.
Volan iç kenarına 2 sıra büzgü alınız. Büzgüyü eşit olarak volan takılacak yere göre büzünüz.	Büzgüyü makinede 2 sıra olarak alınız. Volanın iç kenarı, büzgüsüz de olabilir, model özelliğine göre kullanılır.

Volanı dikilecek kumaşın yüzüne yerleştiriniz ve teğelleyiniz.	
Teğellediğiniz yerden makinesını çekiniz, teğelini sökünüz. 	Bu çalışılan volanda büzgü çalışması da bulunmaktadır. Volan çalışmalarında, volanın takılacağı yere büzgüsüz, tam ölçüde de hazırlanabilir.
Kenar temizliğini yapınız ve aşağıya doğru ütöleyiniz 	

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırladınız mı?		
Volan kalıbını hazırladınız mı?		
Kalıbı kumaşa yerleştirip, çift kat kestiniz mi?		
İç dikişini çekip paylarını inceltip, çevirdiniz mi?		
Volanı şeline uygun ütülediniz mi?		
İç kenar dikiş paylarını çıtlatınız mı?		
Volanı dikilecek kumaşın yüzüne yerleştirip, teğellediniz mi?		
Teğellediğiniz yerden makinesini çekip, teğelini söktünüz mü?		
Kenar temizliğini yapıp, aşağıya doğru ütülediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.5.1.9. Kapitone

İki kumaş arasına pamuk, kauçuk, cam elyafı veya yumuşak bir kumaş yerleştirilerek üstünden çeşitli şekillerde makine çekilmesi sonucu meydana gelen iştir. Her türlü kumaşa ve giyim çeşidine uygulanabilir.

UYGULAMA FAALİYETİ-8

Kapitone

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız. 	Kapitone yapılacak kumaş, dolgu malzemesi (elyaf), desen, astar, mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun. Kapitone yapmak için deseni kendiniz belirleyiniz. Desenler geometrik desen olabileceği gibi çiçek desenleri de olabilir.
 Kâğıttaki deseni kumaşa geçiriniz.	Deseni kumaşa teyelleyerek veya çizerek geçirebilirsiniz. Desen, kumaşın tersine yerleştirilen astara çizilip, makine ayarı ters yüz yapılarak tersten makine çekilebilir.
Desenin altına kabartma gerecini yerleştiriniz.	Elyaf, tahta pamuk, pazen kumaş kullanılabilir.
Kabartma gerecinin altına astar geçiriniz.	Bu kumaş, astar yerine tül bent, mermerşahi, ince patiska, organze olabilir.
Desen aralarından teğelleyniniz.	Teyellemeyi büzdürmeden ve makine dikişlerinin içinde kalmayacak şekilde yapın
Desen çizgilerinden makine çekiniz. Makine çekim işlemi bittikten sonra iplikleri tersine geçirerek tutturunuz. 	Makine ayarlarına dikkat ediniz. Makine ayarı küçük ayarda olmalı. Teyelleri temizlerken makine dikişlerine ve kumaşa zarar vermemeye dikkat ediniz.

Ütüleyiniz.

Ütülerken kapitonenin kabarık kalmasına dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırladınız mı?		
Kâğıttaki deseni kumaşa geçirdiniz mi?		
Desenin altına kabartma gerecini yerleştirdiniz mi?		
Kabartma gerecinin altına astar geçirdiniz mi?		
Desen aralarını teğellediniz mi?		
Desen çizgilerinden makine çektiniz mi?		
Makine çekim işlemi bittikten sonra iplikleri tersine geçirerek tutturdunuz mu?		
Kapitoneyi bastırmadan ütülediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.5.1.10. Çıma

Çıma, 1 mm'den yapılan üst dikiştir.

Çıma ayağı ile dikiş

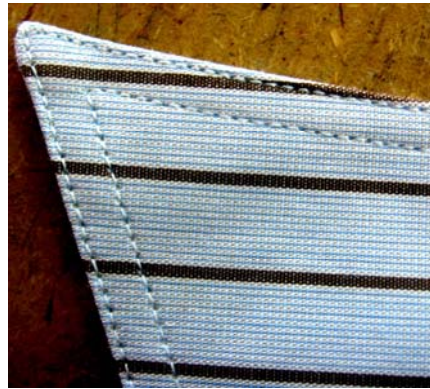

1.5.1.11. Gaze

0,5 cm'den veya bir makine ayağından yapılan üst dikiştir. Çıma ve gaze dikişi birlikte de kullanılır.

Çıma ve gaze dikişi

1.5.1.12. Enkürüste

Dilimize Fransızca'dan geçmiş olup, kumaşı oyarak içine diğer bir parçanın konması anlamına gelir. Enkürüste giyimi süslemek amacıyla, başka kumaş ilavesiyle giyimi tamamlamak için kullanılır. Her cins kumaşa uygulanabilir; ancak kumaş kalınlıklarının aynı olmasına ve renklerinin uyumlu olmasına dikkat etmek gerekir.

Giyside oyulacak yerdeki köşe ve yuvarlak kısımların şeklinin bozulmamasına dikkat edilmesi gerekir. Yuvarlak kısımların muntazam dönmesi için paylar çıtlatılmalıdır. Köşeler ise rişliyö veya parça konularak çıtlatılmalıdır. Parça, giyimde oyulan yere yerleştirildikten sonra, şekli bozulmadan içten makine çekilip, dikiş payları ikiye açılarak ütülenir, kenar temizliği yapılır.

➤ Çeşitli amaçlarla enkürüste yapılır:

- Süslemede
- Kumaş renklendirmede
- Kumaş yetmediğinde
- Kumaş değerlendirmede

➤ Enkürüstenin kullanıldığı yerler:

- Çocuk giyiminde
- Ev dekorasyonunda
- Kadın elbise, bluz, manto, tayyör ve eteklerde

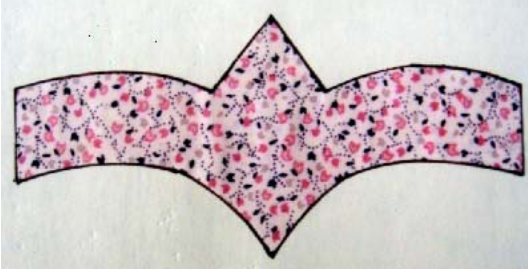
➤ Enkürüste yapılacak kumaşa aranan özellikler:

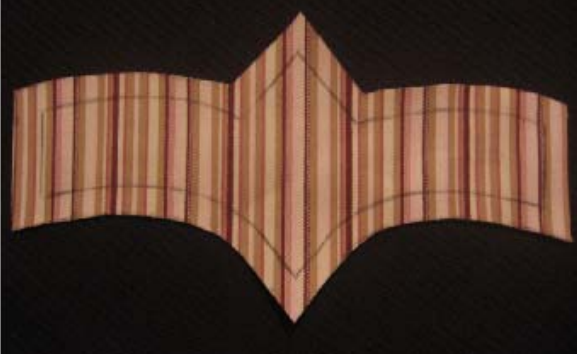
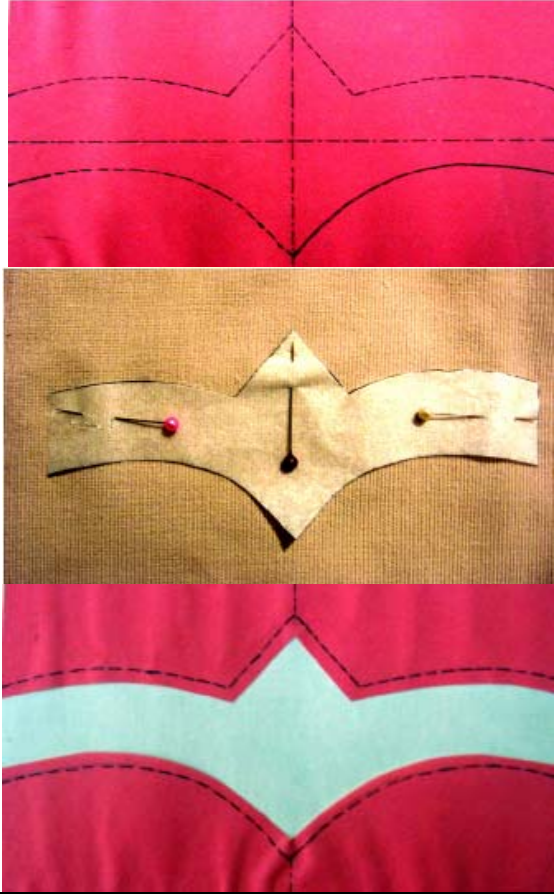
- Dikiş payını göstermeyecek kalınlıkta olmalı
- Ütü tutan kumaştan seçilmeli
- Atmayan kumaşlardan seçilmeli

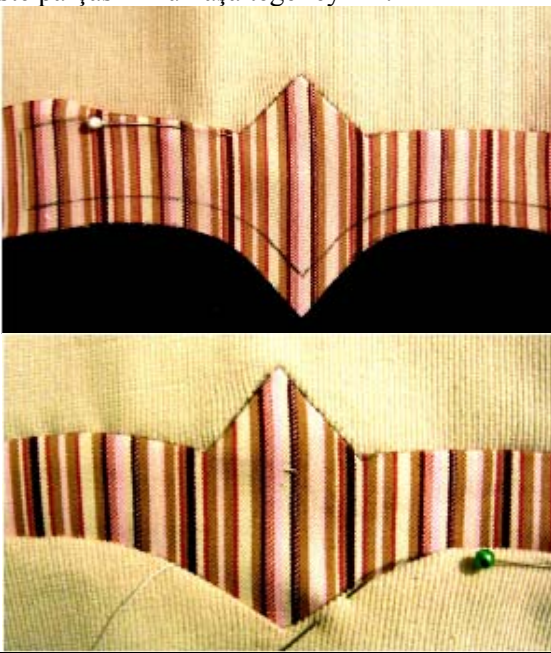

UYGULAMA FAALİYETİ-9

Enkürüste

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız.	Enkürüste yapılacak kumaş, mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Enkürüste yapılacak yeri tespit ediniz.	Giysi üzerinde yapılacaksa burası yaka, manşet etek ucu olabilir.
Enkürüste modelini tespit ediniz	Enkürüste modelini uygulanan giysiye göre seçmek doğru olur.
Enkürüste şeklinin kalıbını hazırlayınız. 	
Enkürüste yapılacak parçayı ütüleyiniz.	
Enkürüste kalıbını kumaşa yerleştiriniz. 	
Etrafından çizerek, dikiş paylı kesiniz.	

	
Enkürüste yapılacak kısma enkürüste kalıbını yerleştiriniz. işaretini alınız. Dikiş payı bırakarak paylı kesiniz. 	Giyim parçası üzerine enkürüste yapılacağı zaman, giyimin kontrolleri bitmiş olmalı. Makine dikişleri çekilmeden önce parçalara ayrılarak uygulanır.

Köşe ve atlamaları yapınız. 	Yuvarlak kesimlerde atlamalar yapılır. Köşeler kumaş özelliğine göre rişliyo veya köşe parçası ile hazırlanır.
Enkürüste parçasını kumaşa teğelleyiniz. 	
Kumaşın altından makine çekiniz.	
Dikiş paylarını düzeltiniz, ütöleyiniz. 	
Dikiş paylarını sürfile ile temizleyiniz.	

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırladınız mı?		
Enkürüste yapılacak yeri tespit ettiniz mi?		
Enkürüste modelini tespit ettiniz mi?		
Enkürüste şeklinin kalıbını hazırladınız mı?		
Enkürüste yapılacak parçayı ütülediniz mi?		
Enkürüste kalıbını, enkürüste kumaşına yerleştirdiniz mi?		
Enkürüste etrafından çizerek, dikiş paylı kestiniz mi?		
Enkürüste yapılacak kısma, enkürüste kalıbını yerleştirdiniz mi?		
Enkürüste işaretini aldınız mı?		
Dikiş payı bırakarak paylı kestiniz mi?		
Köşe ve atlamaları yaptınız mı?		
Enkürüste parçasını kumaşa teğellediniz mi?		
Kumaşın altından makine çektiniz mi?		
Dikiş paylarını düzeltip ütülediniz mi?		
Dikiş paylarını, sürfile ile temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.5.2. Nakış Tekniği ile Yapılan Süslemeler

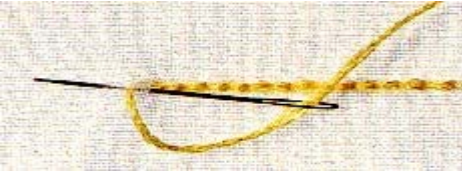
1.5.2.1. El Nakışi ile Yapılan Süslemeler

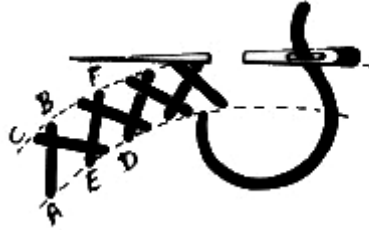
Basit nakış iğneleri, zincir iğneleri, Çin iğnesi, applike vb. süslemelerdir. Bu süslemelerden başka pul, boncuk, taş, tüy vb. gibi malzemelerle yapılan fantezi süsleme teknikleri de vardır.

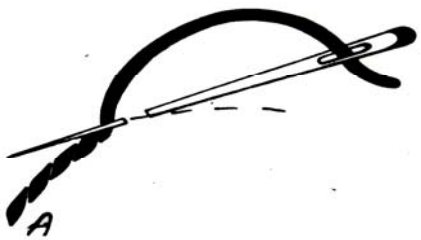
UYGULAMA FAALİYETİ-10

Basit Nakış İğneleri

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız.	Elde nakış yapmaya uygun kumaş, toplu iğne, dikiş iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun, cetvel hazırlayınız.
Oyulgama Yapma 1. Sağdan sola doğru çalışılır.	
2. Üç iplik alt, üç iplik üst olarak devam ediniz. (Eşit aralıklarla bir üst bir alt teyel alınız.)	
3. Bu iğne, dikişte ve basit süslemelerde kullanılır.	
Makine Dikişi Yapma 1. Sağdan sola çalışınız.	
2. İpliği birkaç oyulgama ile tutturunuz. 	Bu iğne, dikişte ve beyaz iş, çin iğnesi, gölge işi gibi nakışlara yardımcı olarak kullanılır.
3. İğneyi kumaşın yüzüne çıkarınız.	
4. Üç iplik sağa dönüp iğneyi alta geçiriniz.	
5. Alttan sola doğru altı iplikten kumaşın yüzüne çıkarınız.	
6. Tekrar üç iplik sağa, bir önceki işlenmiş ipliğin dibine batınız.	
7. Alttan sola altı iplik sayınız, kumaşın yüzüne çıkarınız.	
8. Aynı işlemleri tekrarlayarak devam ediniz.	

Çapraz İğne Yapma (Hristo Teyeli) Soldan sağa doğru çalışınız.	
1. İpliği kumaşa tutturunuz ve A noktasından kumaşın yüzüne çıkarınız.	
2. Dört iplik sağa, dört iplik yukarı sayınız ve B noktasından iğneyi kumaşa batırınız.	
3. İki iplik soldan C noktasından çıkarınız.	
4. C noktasından dört iplik sağa, dört iplik aşağı sayınız D noktasından kumaşa batınız.	
5. İki iplik soldan E noktasından kumaşın yüzüne çıkarınız.	
6. Aynı işlemleri tekrarlayarak devam ediniz.	
Zincir İğnesi Yapma 1. İlmek içinden geçirilerek yapılır.	
2. İğneyi A noktasından kumaşın yüzüne çıkarınız.	
3. B noktasından batıp 4–5 iplik soldan sayarak C noktasından (ilmek içinden) çıkarınız.	
4. C'den batıp D noktasından, ilmek içinden çıkarınız.	
5. İşlemleri tekrarlayarak devam ediniz.	
Fransız Düğümü (Tohum İğnesi) Yapma İğneyi A noktasından kumaşın yüzüne çıkarınız.	

1. Çıkan ipliği iğneye, yukarıdan aşağıya doğru iki üç defa sarınız.	
2.İğneyi A noktasının hemen dibine batırınız.	Bu iş tek tek, sıra halinde veya bir desen içini doldurmak için yapılır.

Sap iğnesi Soldan sağa doğru işleyiniz 	İşlenen iplik hep aynı yönde kalmalıdır.
İğneyi A noktasından çıkarınız.	
A noktasının sağından sağından 4-6 iplik sayarak iğneyi batırınız.	
Batılan noktadan ,sola doğru sayılan iplik sayısının yarısından çıkarınız.	
Çıkılan noktadan 4-6 iplik sayarak batırınız.	
Bir önce işlenen ipliğin dibinden çıkarınız.	
İşlemi tekrarlayarak devam ediniz.	

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

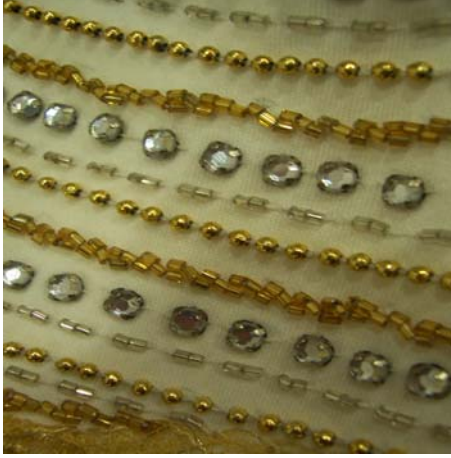
DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırladınız mı?		
Oyulgama Yapma Oyulgama teğeline sağdan başladınız mı?		
Üç iplik alt, üç iplik üst olarak devam ettiniz mi? (Eşit aralıklarla bir üst bir alt teyel aldınız mı?)		
Makine Dikişi Yapma Çalışmaya sağdan başladınız mı?		
İpliği birkaç oyulgama ile tutturdunuz mu?		
İğneyi kumaşın yüzüne çıkarıp, üç iplik sağa dönüp iğneyi alta geçirdiniz mi?		
Altan sola doğru altı iplikten kumaşın yüzüne çıktınız mı?		
Tekrar üç iplik sağa bir önce işlenmiş ipliğin dibine battınız mı?		
Altan sola altı iplik sayıp kumaşın yüzüne çıktınız mı?		
Aynı işlemleri tekrarlayarak devam ettiniz mi?		
Çapraz İğne Yapma (Hristo Teyeli) Çalışmaya soldan sağa başladınız mı?		
İpliği kumaşa tutturup A noktasından kumaşın yüzüne çıkardınız mı?		
Dört iplik sağa, dört iplik yukarı sayıp, B noktasından iğneyi kumaşa batırdınız mı?		
İki iplik soldan C noktasından çıktınız mı?		
C noktasından dört iplik sağa, dört iplik aşağı sayıp D noktasından kumaşa battınız mı?		
5.İki iplik soldan E noktasından kumaşın yüzüne çıktınız mı?		
6.Aynı işlemleri tekrarlayarak devam ettiniz mi?		
Zincir İğnesi Yapma İğneyi A noktasından kumaşın yüzüne çıkardınız mı?		
B noktasından batıp 4–5 iplik soldan sayarak C noktasından (ilmek içinden) çıktınız mı?		
C’ den batıp D noktasından, ilmek içinden çıktınız mı?		
İşlemleri tekrarlayarak devam ettiniz mi?		

Fransız Düğümü (Tohum İğnesi) Yapma		
İğneyi A noktasından kumaşın yüzüne çıktınız mı?		
Çıkan ipliği, iğneye yukarıdan aşağıya doğru iki üç defa sardınız mı?		
İğneyi A noktasının hemen dibine batırdınız mı?		
Sap iğnesi		
Soldan sağa doğru işlediniz mi?		
İğneyi A noktasından çıkardınız mı?		
A noktasının sağından sağından 4-6 iplik sayarak iğneyi batırdınız		
Batılan noktadan ,sola doğru sayılan iplik sayısının yarısından		
Çıkılan noktadan 4-6 iplik sayarak batırdınız mı?		
Bir önce işlenen ipliğin dibinden çıktınız mı?		
İşlemi tekrarlayarak devam ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa, uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.5.2.2.Pul Boncuk İşı Yapma

Pul, boncuk, stras gibi parlayan malzemeler kullanılarak yapılan süslemelerdir. Öğleden sonra ve gece giysileri ile çanta, kemer, şapka, eldiven, kolye gibi aksesuar süslemelerinde kullanılır. Günün modasına uygun pul boncukla yapılan fantezi elbiseler, her gün gelişmektedir ve çeşitleri çoğalmaktadır. Kıyafetlerde uyguladığımız pul boncuk işlerini;

- A) Desen çizerek desene göre yapılanlar,
- B) Modele göre desen çizilmeden yapılanlar,
- C) Hazır veya kendi hazırladığımız harçlar şeritlerle yapılanlar,
- D) Kumaş deseninin şeline göre yapılanlar(dantel, güpür, kadife vs.)
- E) Diğer nakışlara ek olarak yapılanlar, diye isimlendirilir.

- Modele göre desen çizilmeden yapılanları ise;
C)Hazır veya kendi hazırladığımız harçlar şeritlerle yapılanlar,
D)Kumaş deseninin şeline göre yapılanlar(dantel, güpür, kadife, vs.),
E)Diğer nakışlara ek olarak yapılanlar, diye isimlendirilir.

A)Desen Çizilerek Desene Göre İşleme

Modele göre desen hazırlanır, kumaş özelliğine göre desen kumaşa geçirilir. Kumaşa geçirilen desen özelliğine göre yalın, pul, boncuk, inci, çeşitli taşlarla işlenir.

B)Modele Göre Desen Çizerek İşleme

Bu bir beden, yaka, manşet olabilir. Motif çalışarak süsleme yapılmak istendiğinde işlenecek yerler küçük düğme şeklinde kayıtlarla saptanır. Bu saptanan yere çeşitli taşlar, payetler, inci, boncuk tırtıl, kesme boncuk vs. dikilerek motifler meydana getirilir. Bu motifler modele göre küçüklü büyüklü çalışılır.

C)Hazır Harçlar Kullanarak Süsleme

Şerit, kullanılacağı yere yerleştirilir, teğellenilir. Tutturma işleminde kumaşa ve desene uygun yün, ipek, rafya vs. ile tutturulur. Harç veya şerit kenarı ek desen çizilerek veya çizilmeden pul, boncuk, kordonla süsleme yapılarak tamamlanabilir. Ayrıca harcın içi pul ve boncuklarla doldurulabilir.

D)Kumaş Deseninin Şeline Göre Yapılan Süslemeler

Bu bir güpür motifi veya dantel motifi olabileceği gibi desenli bir şifon, kadife, brokar vs. olabilir. Kumaşın özelliğine göre, kumaşın renk tonlarına uygun gereçler ile deseni bozulmadan işlenir

E)Diğer Nakışlara Ek Olarak Yapılan Süslemeler

Fantezi elbise süslemelerinde kullanılan aplike, çin iğnesi, Türk işleri, ajurlar, sırma, tül işleri gibi nakışlarda deseni tamamlayıcı olarak kullanılır.

Pul ve Boncuk Dikilirken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar

1. İşlenecek kumaş ütülü olmalıdır.
2. Sağlam olması için naylon iplik kullanılmalıdır.
3. İpliğin başlangıçta düğümlenmesi gerekir.
4. İşlemenin üzerine ütü basılmamalıdır.

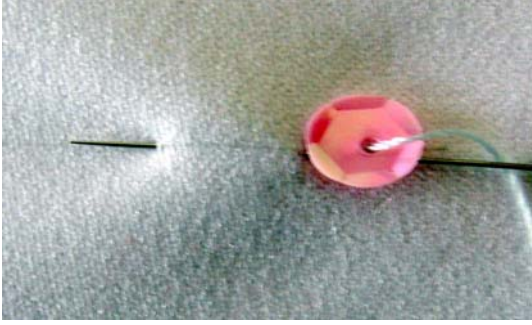
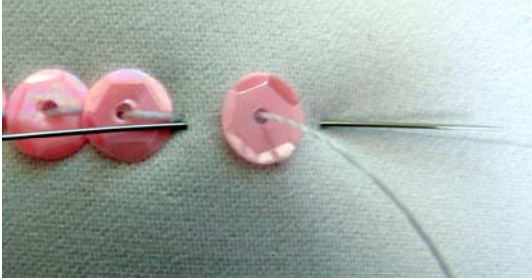
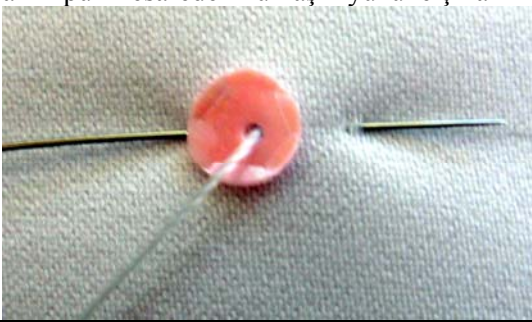
Pul Boncuk Dikiminde Kullanılan Araç ve Gereçler

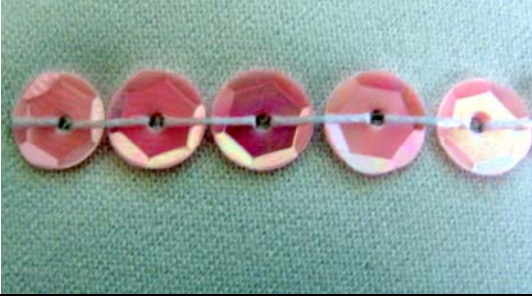
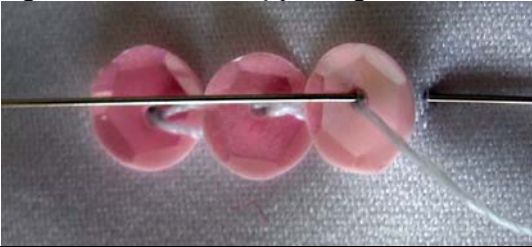
1. Pul
2. Boncuk
3. İşlenecek kumaş
4. Nakış malzemesi

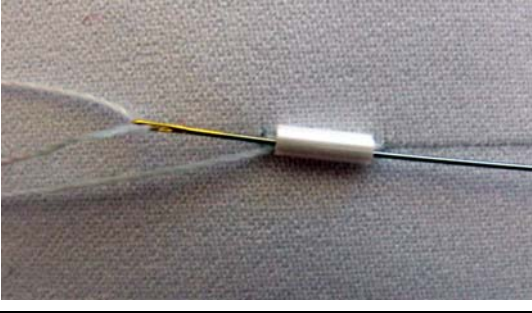
UYGULAMA FAALİYETİ-11

Pul Boncuk Dikişleri

İşlem Basamakları	Öneriler
Boncukla pul dikme Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız.	Elde nakış yapmaya uygun kumaş, pul, boncuk çeşitleri, toplu iğne, boncuk iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun, cetvel hazırlayınız.
1. İğneyi kumaşın yüzüne çıkarınız. 2. Pulun yüzü üste gelecek şekilde iğneye bir pul ve bir boncuk geçiriniz.	
3. İğneyi pulunu ortasından batırınız ve kumaşın tersine geçirin.	
4. Aynı işlemleri tekrarlayınız.	Bu işlem tek tek gruplar halinde veya bir desen içini doldurmak için yapılabilir.
Tek Olarak Yan Yana Pul Dikme İğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız. İğneye pul takınız.	İşlemeye sağdan sola başlayınız.
İğneyi pulun sağından ve dibinden batırınız.	Pulun yüzü ters tarafa gelmelidir.
Batılan yerden sola doğru bir pul boyu mesafeden kumaşın yüzüne çıkarınız.	

	
İkinci pulu geçiriniz İğneyi birinci pulun ortasından batırarak soldan bir pul boyu mesafeden kumaşın yüzüne çıkarınız.	
	
İşlemi tekrar ederek yan yana pulları dikiş. Elde Makine Dikişi İle Pul Dikme İğneyi kumaşın yüzüne çıkarınız. Pulu geçiriniz.	Bu işleme soldan sağa işlenir. Pulun yüzü yani çukur tarafı üste gelsin.
	
İğneyi sola doğru pulun dibinden batırınız. Yarım pul mesafeden kumaşın yüzüne çıkarınız.	
	

İkinci pula geçiniz Birinci pulu tutturun ipliğin dibinden, iğneyi batırınız. Sola doğru bir pul boyu mesafeden kumaşın yüzüne çıkarınız.	
Pulu çeviriniz. Bir evvelki pulun üstüne yatırınız ve ipliği çekiniz. 	
Aynı işlemleri tekrarlayarak devam ediniz. 	
Zincir İğnesi İle Pul Dikme İğneyi kumaşın yüzüne çıkarınız. pulun ortasından geçirin	Bu işleme yukarıdan aşağıya doğru yapılır. Pulun yüzü üste gelsin.
İpliğinizi sol elinizin baş parmağı ile tutunuz. 	Zincir işi yapar gibi yapınız.
Pulun ortasından batırınız. Pulun dibinden ve ilmek içinden geçirerek kumaşın yüzüne çıkarınız.	

	
İşleme aynı şekilde devam ediniz	
Boncuk İşi İğneyi kumaşın yüzüne çıkarınız. Bir boncuk geçirin ve boncuk boyu kadar sağa batırınız.	
İğneyi ilk çıkış yerinden bir boncuk boyu soldan çıkarınız. 	
İşleme devam ediniz.	
Uzun Boncuk Dikme İğneyi kumaşın yüzüne çıkarınız Boncuğu iğneye geçirin. Boncuk boyu mesafeden kumaşa batırınız. 	
İğneyi ilk çıktığınız yerden çıkarınız. Boncuğu kumaş üzerine yerleştiriniz İğneyi boncuğun içinden geçirin(soldan sağa doğru)	

İkinci boncuğu iğneye geçiriniz. Boncuk boyu kadar mesafeden kumaşa batırınız. Birinci boncuğun sağ ucunun dibinden çıkarınız.	
İşlemi tekrar ediniz.	Diğer süsleme gereçlerinin çoğu bu teknikle dikilir.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Boncukla Pul Dikme		
Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırladınız mı?		
İğneyi kumaşın yüzüne çıkardınız mı?		
Pulun yüzü üste gelecek şekilde, iğneye bir pul ve bir boncuk geçirdiniz mi?		
İğneyi pulunu ortasından batırıp kumaşın tersine geçirdiniz mi?		
Aynı işlemleri tekrarlayarak işlemeye devam ettiniz mi?		
Tek Olarak Yan Yana Pul Dikme		
İğneyi kumaşın yüzeyine çıkarıp, iğneyi pulun deliğinden çıkardınız mı?		
İğneyi pulun sağından ve dibinden batırınız mı?		
Batılan yerden sola doğru bir buçuk pul boyu mesafeden kumaşın yüzüne çıktınız mı?		
İkinci pulu geçirdiniz mi?		
İğneyi birinci pulun ortasından batırarak soldan bir pul boyu mesafeden kumaşın yüzüne çıktınız mı?		
Elde Makine Dikişi ile Pul Dikme		
İğneyi kumaşın yüzüne çıkarıp, pulu geçirdiniz mi?		
İğneyi sola doğru pulun dibinden batırıp yarım pul mesafeden kumaşın yüzüne çıktınız mı?		
İkinci pulu geçirdiniz mi?		
Birinci pulu tutturana ipliğin dibinden iğneyi batırıp, sola doğru bir pul boyu mesafeden kumaşın yüzüne çıktınız mı?		
Pulu çevirip, bir evvelki pulun üstüne yatırıp ipliği çektiniz mi?		
Aynı işlemleri tekrarlayarak devam ettiniz mi?		
Zincir İğnesi ile Pul Dikme		
İğneyi kumaşın yüzüne çıkarıp pulun ortasından geçirdiniz mi?		
İpliğinizi sol elinizin baş parmağı ile tuttunuz mu?		
İğneyi pulun ortasından batırıp, pulun dibinden ve ilmek içinden geçirerek kumaşın yüzüne çıktınız mı?		
İşleme aynı şekilde devam ettiniz mi?		

Boncuk İşi İğneyi kumaşın yüzüne çıktınız mı? Bir boncuk geçirip, boncuk boyu kadar sağa battınız mı?		
İğneyi ilk çıkış yerinden batırıp bir boncuk boyu soldan çıktınız mı?		
İşleme devam ettiniz mi?		
Uzun Boncuk Dikme İğneyi kumaşın yüzüne çıkarıp, boncuğu iğneye geçirdiniz mi? İğneyi boncuk boyu mesafeden kumaşa batırdınız mı?		
İğneyi ilk çıktığınız yerden çıkarıp, boncuğu kumaş üzerine yerleştirdiniz mi?		
İkinci boncuğu iğneye geçirdiniz mi? İğneyi boncuk boyu mesafeden kumaşa batırdınız mı? Birinci boncuğun sağ ucunun dibinden çıktınız mı?		
İşleme tekrar ederek devam ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa, uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.5.2.3. Aplike

Düz veya desenli bir kumaştan kesilmiş motifleri veya parçayı, başka bir kumaşın üzerine kapama, yapıştırma, tatbik etmedir. Aplike için yünü, pamuklu, iplikli, mat ve parlak, desenli kumaşlar, kürk ve deri kullanılabilir. Aplike yaparken dikkat edilecek en önemli nokta, giyimle applike yapılacak parçanın düz ipliklerinin aynı olmasıdır. Aksi halde üste konan parçanın şekli bozulur. Aplikeyi giyime tuttururken makine dikişi, baskı dikişi, çeşitli nakış iğneleri, rişiyö, sarma, Paris puan vb. gibi dikişler kullanılır. Kadın, erkek, çocuk giyim süslemelerinde çok kullanılan bir işleme türüdür.

Makinada yapılmış applike

Elde yapılmış applike

UYGULAMA FAALİYETİ-12

Aplike

İşlem Basamakları	Öneriler
Aplike yapacağınız deseni tespit ediniz. Çalışma yerini ve araç gereçleri hazırlayınız. 	Aplike yapılacak kumaşlar(çeşitli renklerde artan kumaşları kullanabilirsiniz) mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Seçmiş olduğunuz deseni, kumaşa geçiriniz 	Kumaşa geçirmek için açık renkli karbon kağıdı, sabun, teyel, ütü ile kumaşa geçen desenler kullanabilirsiniz.
Desenleri geçirdiğiniz kumaşların arkasına, tela yapıştırınız. Deseni geçirdiğiniz kumaş arkasına, elyaf yerleştiriniz.	Elyaf desenin kabarık durmasını sağlar.

Tela yapıştırılmış kumaşları, aplike yapılacak kumaş üzerine teğelleyerek tutturunuz.

Desen çizgileri üzerinden makine çekiniz

Makine ayarının küçük ayarda olması gerekir.

Makine çekilmiş deseni, etrafından dikkatlice kesiniz.

Makine ayarını zikzak konumuna getiriniz.

Zikzak ayarı, sıkı konumda olmalıdır.

Desen çevresini bu defada zikzak ayarda sarınız.

Bitirmiş olduğunuz applikeyi, üzerine desene uygun nakışlar yaparak süsleyebilirsiniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini, araç ve gereçlerini hazırladınız mı?		
Aplike yapacağınız deseni tespit ettiniz mi?		
Seçmiş olduğunuz deseni kumaşa geçirdiniz mi?		
Desenleri geçirdiğiniz kumaşların arkasına tela yapıştırdınız mı?		
Tela yapıştırılmış kumaşları, applike yapılacak kumaş üzerine teğelleyerek tutturdunuz mu?		
Desen çizgileri üzerinden makine çektiniz mi?		
Makine çekilmiş deseni, etraftan dikkatlice kestiniz mi?		
Makine ayarını zikzak konumuna getirip, desen çevresini zikzak ayarda sardınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa, uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.5.2.4. Makine Nakışı İle Yapılan Süslemeler

Dikiş makinelerinin nakış ayarından yararlanarak ya da özel nakış makineleriyle, çeşitli süslemeleri, kısa zamanda yapmak mümkün olmaktadır. Zikzak makinelerle de plakalar değiştirilerek çeşitli renklerde süslemeler yapılabilir. Günümüzde; bilgisayarlı, istenilen desen ve renklerin programlanmasıyla, aynı zamanda birkaç kasnakla nakış yapabilen otomatik makineler de vardır.

1.5.2.5. Hazır Gereçlerle Yapılan Süslemeler

Günün modasına ve şartlarına göre, çeşitli hazır gereçlerle de süsleme yapılır. Bu gereçler şekillendirilerek veya düz olarak kullanılabilirdiği gibi pili, nervür, biye, büzgü gibi süslemelerle birlikte de kullanılır.

1.5.3. Kordonlar

İki ya da üç ipliğin bükülmesiyle oluşur. Kordon çeşitleri:

- a) Tres kordonlar
- b) İğneli kordonlar
- c) Lase kordonlar
- d) Dokuma kordonlar

Kordonlar istenilen sıklık veya gevşekliğe göre örülebilir. 0,5 mm'den 30 mm çapa kadar genişlik verilebilir. 12 ayrı renk, aynı kordonda örülebilir. Kordonlar, eşofman imalatçıları, mayo imalatçıları, kaban ve mont imalatçıları, hazır giyim ihracatçıları tarafından kullanılır.

1.5.4. Danteller ve Fistolar Dantel

Süs olarak çeşitli ipliklerle değişik biçimde örülen seyrek dokuma veya örgü malzemelerdir. Danteller yapılarına göre üç ana grupta toplanabilir:

- 1. El dantelleri
- 2. Makine dantelleri
- 3. Karma danteller

Fisto: Kenar temizleme ve süsleme çeşitlerinden biridir. Gösterişli ve kullanışlıdır.

1.5.5.Sutaşı ve Hazır Harçlar

Sutaşı: Süslemede kullanılan işlemeli şeritlerdir. Genellikle çocuk giyimi süslemelerinde çeşitli işleme iğnesi ile süsleyerek uygulanır. Şekillerine göre;

1. Düz sutaşı,
2. Zikzak sutaşı (ince-kalın),
3. İşlemeli sutaşı (ince-kalın) şeklinde isimlendirilir.

Harçlar: Sim, sırma, renkli iplikler, merserize ile fabrikasyon olarak işlenen veya örülen yassı şeritlerdir. Tek olarak veya işleme iğneleri ile karıştırılarak değişik işlemler elde edilebilir.

1.5.6. Kurdela ve Şeritler

Kurdele: Giyim süslemede veya bir şeyi bağlamada kullanılan kumaş şeritlerdir. Kurdeleler, dokunuş biçimlerine veya dokuma ipliklerine göre düz, saten, kadife, keten ve sentetik kurdeleler olarak isimlendirilir.

Şeritler: Çeşitli iplik veya liflerden örülen veya dokunan, yassı, dar, uzun kumaş parçasıdır. Bir çeşit ince ve dar kurdeledir. Bunlar da dokuma ipliklerine göre düz, koton, işlemeli, simli, lame, lase, pul, boncuk ve taşlı şeritler olarak isim alır.

UYGULAMA FAALİYETİ-13

Hazır Gereçlerle Süsleme

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini, araç ve gereçleri hazırlayınız.	Hazır harç çeşitleri, harcın dikileceği kumaş, boncuk, toplu iğne, dikiş iğnesi kumaşa uygun iplik, ütü ve gereçleri, makas, sabun.
 Hazır aldığınız harcı kumaşa iğneleyiniz.	Harcı kumaşa teğellereyerek tutturabilirsiniz.
 Harcın uygun yerlerini boncuk işleyerek süsleyiniz.	Günümüzde harç çeşitleri çok olduğundan siz istediğiniz harçlarla giysi üzerine süsleme yapabilirsiniz.
 Hazır organze çiçekleri, harç üzerine yerleştiriniz.	Farklı harçları bir araya getirerek çeşitli süslemeler yapabilirsiniz.
 Çiçekleri dıştan belli olmayacak şekilde tutturunuz.	

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini, araç ve gereçleri hazırladınız mı?		
Hazır aldığınız harcı kumaşa iğnelediniz mi?		
Harcın uygun yerlerini boncuk işleyerek süslediniz mi?		
Hazır organize çiçekleri, harç üzerine yerleştirdiniz mi?		
Çiçekleri dıştan belli olmayacak şekilde tutturdunuz mu?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa, uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları boşluk doldurarak ve doğru –yanlış olarak cevaplayınız.

1. Kıyafetin göze daha güzel görünmesi için yapılan ilavelere ve çeşitli tekniklerle yapılan estetik çalışmalara denir.
2. Süsleme çeşitleri ,dikiş tekniği ile yapılan süslemeler,..... ile yapılan süslemeler,..... yapılan süslemelerdir.
3., herhangi bir şeyi tamamlayan parça demektir.
4.kemerler,..... kemerler,..... kemerler olarak kemer çeşitleri 3'e ayrılır.
5. Modele uygun aksesuar seçmede.aksesuarın renk uyumu ve kişiye uyumu önemlidir.
6. Dikiş tekniği ile yapılan süslemeler; nervür, biye, pili-pili kaşe,..... ,büzgü,....., çıma, gazedir.
7. Volan: Kumaşa bolluk, rahatlık vermek ya da süslemek amacıyla, kumaşı düzenli aralıklarla üst üste getirerek yapılan katlama işlemine denir.
8.:İki kumaş arasına pamuk ,kauçuk,cam elyafı, veya yumuşak bir kumaş yerleştirilerek üstünden çeşitli şekillerde makine çekilmesi sonucu meydana gelen iştir.
9. Enkürüste yapılmasının amaçlarından biri de kumaşı renklendirmek içindir.
10. Kıyafetlerde uyguladığımız pul, boncuk işlerini; deseni çizerek desene göre yapılanlar, modele göre desen çizilmeden yapılanlar,hazır veya kendi hazırladığımız harçlar şeritlerle yapılanlar.,kumaş deseninin şeline göre yapılanlar,diğer nakışlara ek olarak yapılanlar .diye isimlendiririz.
11. Pul, boncuk dikiminde kullanılan araç ve gereçler;
 1.
 2.
 3.
 4.dir.
12. Aplike için yünlü, pamuklu, iplikli, ve, desenli kumaşlar veya kürk ve deri kullanılabilir.
13. Kordonlar, danteller ve fistolar, sutaşı ve hazır harçlar, kurdela ve şeritler,.....nın içine girer.

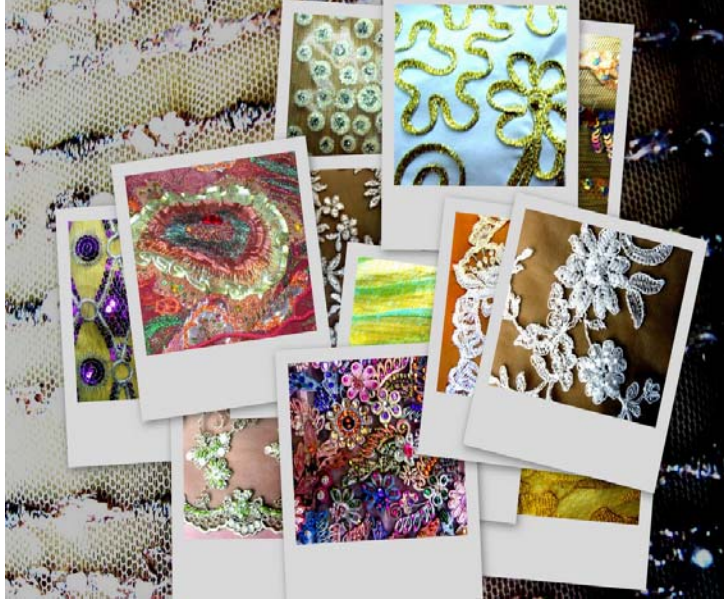
ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, fantezi kumaş çeşitlerini, terzilik tekniğine uygun olarak dikebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çevrenizdeki fantezi giyim diken işletmelerden, fantezi kıyafetlerde kullanılan kumaşları araştırıp, bir dosya hazırlayıp, arkadaşlarınızla sınıf ortamında paylaşınız.

2. FANTEZİ KUMAŞ DİKİM TEKNİK ÇALIŞMALARI

2.1. Fantezi Kumaşların Çeşitleri, Özellikleri

➤ Pamuklu Fantezi Kumaşlar

- **Saten:** Pamuklu, yumuşak ve parlak bir kumaştır. Beyazlatılmış, boyanmış baskı ile desenlendirilmiş olarak üretilir.

- **Krep:** Kumaş yüzeyi kumlu bir görüntüdedir. Krep, kumlu yüzey anlamındadır. Çok bükümlü floş ve viskon ipliği kullanılarak, krep örgüsü ile dokunur.
- **Pamuk Organze:** Seyrek dokunuşlu pamuklu bir kumaştır. İşlemelik, elbiselik ve aksesuarlık kullanılır.
- **Şantuk:** Hafif gramajlı ve seyrek dokunuşlu pamuklu kumaştır. Kumaş yüzeyinde; atkı ipliğinde bulunan, inceli kalınlı kısımlardan kaynaklanan, düzensiz, kısa iplik efektleri bulunur.

➤ **Sentetik Fantezi Kumaşlar**

- **Sentetik Organze:** Polyester ve filament ipliklerden yapılan modern organzeler, ipeklilere göre daha ucuzdur. Çizgi, kesme, baskılı ve jakar desenlidir. Kadın elbisesi ve aksesuar yapımında kullanılır.
- **Tafta:** Atkı ve çözgü farklı renklerde, bez ayağı örgüsüyle dokunur. Sıkı ve sert tutumludur. Bayan gece kıyafetlerinde ve aksesuarlarda kullanılır.

➤ **İpekli Fantezi Kumaşlar**

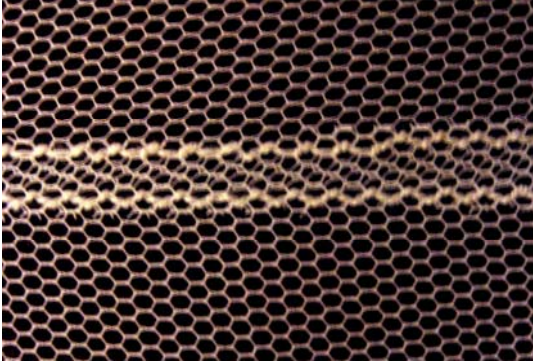
- **Saten:** Asetat floş ve ipek ipliğinden dokunan bu kumaşlara halk arasında “ipek saten” denilmektedir.
- **Tafta:** Klasik bir dokuma kumaş cinsidir. Tabii ipek ve kimyasal elyaf filamentlerinden oluşan tafta dokuma, kadın elbisesi ve astar olarak kullanılır. Tafta yarı sert olup, buruşmaya müsaittir. Gevrek, yumuşak ve sık dokuludur. Atkı ve çözgüde zıt renkler kullanılarak ışık yönüne göre renk değiştiren janjanlı tipleri vardır.
- **Fular:** Orjinalinde ipekten mamul, hafif ve ince klasik dokuma bir kumaş cinsidir. Eşarp, boyun bağı ve elbise yapımında kullanılır.
- **Şifon:** Çok yumuşak ve ışık geçirgen bir yapıda, bezayağı örgüsüyle ince, tek katlı ve yüksek bükümlü ipek veya floş ipliğinden dokunmuş kumaşlardır. Orjinalinde ipekten üretilen kumaş, günümüzde yüksek bükümlü yapay liflerden de üretilmektedir. Kadın elbisesi, eşarp, fular ve iç giyimde kullanılır.
- **Atlas:** Elbiselik kumaş olarak saten örgüsüyle dokunan parlak, ipekli kumaştır.

- **Şantuk:** Bezayağı örgüde doğal renkte ve düzgünsüzlükler taşıyan ipek ipliklerden dokunan pürüzlü yüzeyli kumaşlardır. Yaban ipeğinden eğrilmiş iplikle dokunmuş olmasından dolayı gelişi güzel yerlerinde iplik düzgünsüzlükleri gösterir.
- **İpek Muslin:** İpek iplikten bezayağı örgüde, seyrek olarak dokunan, yumuşak ve ince bir kumaştır.
- **Brokar Kumaş:** Ağır, hafif kabarık ve büyük jakar desenli, lüks, ipekli kumaştır.
- **Fay:** Klasik bir dokuma kumaş cinsi olup, orta ağırlıkta, yarı parlaktır. Çok belirgin, enine kabarcıkları vardır.
- **Çin İpeği:** Yabani ipekten dokunmuş, bezayağı örgülü, ince, çin kumaşdır.
- **Tül:** Az veya çok bükümlü ipekli iplerden ağ şeklinde dokunmuştur.
- **Payetli Kumaşlar:** İnce organze, şifon ya da jarse gibi kumaşların üzerine payetler dikilmiş, yapıştırılmış veya basılmış olabilir.

2.2. Fantezi Kumaşlarda Dikim Teknikleri

2.2.1. Tül Dikişi

UYGULAMA FAALİYETİ-1

İşlem Basamakları	Öneriler
 Kesilmiş tül parçalarının dikiş payları üst üste gelecek şekilde yerleştiriniz.	Tül desenli olacağı gibi düzde olabilir. Eğer desenli bir tül kullanıyorsanız, desenleri birbirini tamamlayacak şekilde yerleştirmeniz gerekir.
 Esnetmeden kumaşın desenine göre sarma işlemini yapınız	Sarma işlemini makineda yapabileceğiniz gibi elle de yapabilirsiniz. Tül sarma işleminde, dikişi rahat görebilmeniz için tülde farklı ip rengi kullanılmıştır.
Üst ve alt kattaki dikiş paylarını kesiniz. 	

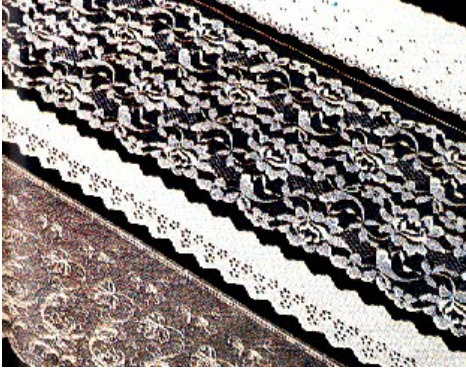
2.2.2. Dantel G p r DikiŖi

Dantel kumaŖların kesimi ve dikiŖi yapılırken, kumaŖın ve motiflerin bozulmamasına dikkat edilmelidir. Bu nedenle fazla keŖiği olmayan modeller seçilmelidir.

Gelinlik ve tuvaletlerde kullanılan dantellerin  eŖitleri Ŗunlardır:

1. Koton dantel
2.  pek dantel
3. Naylon dantel
4. G p r dantel
5. Ŗerit dantel
6. El dokuması dantel
7. T l dantel

2.2.2.1. Dantel Dikiş Çeşitleri

Dantel ve güpürler özelliklerine göre çeşitli şekillerde dikilir:

A) Makine Çekerek: İnce dantel ve güpürler, dublelik kumaşlarla birlikte dikilecekse, tersten makine çekilir.

B) Makineda veya Elde İnce Sarma Yapararak: Üst üste açık olarak yerleştirilen dikişlerdeki motif kenarlarından, ince sarma yapılarak tutturulur. Sarma işi bittikten sonra dikiş payları tersten ve düzden kesilir. Laseli dantellerde önce dikiş yerindeki laseler sökülür, motifler sarıldıktan sonra laseler, tekrar motife uygun olarak dikilir

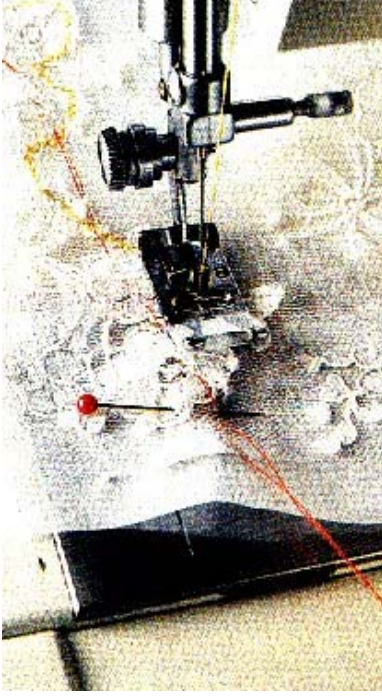
C) Birit Atarak: Biritli danteller veya güpür dantellerin biritli olan yerleri birit atılıp, sarılarak yerleştirilir.

Dantel kumaşların dikiminde iplik cinsi, kumaşa göre seçilmeli, dikişe geçmeden önce küçük bir parçada deneme yapılmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ-2

İşlem Basamakları	Öneriler
Danteli desenine göre kesiniz. 	Dikkatli olunuz.
Ayrı iki parça halindeki dantelleri desenleri üst üste gelecek şekilde yerleştiriniz.	Dantel desenlerini bir araya getirmeye özen gösteriniz.

Yerleştirilen desen kenarından sararak, tutturunuz.

Sarma işlemini elde veya makinede yapabilirsiniz.

Sarma işleminden sonra fazla olan kumaşı kesiniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Kesilmiş tül parçalarının dikiş payları üst üste gelecek şekilde yerleştirdiniz mi?		
Esnetmeden, kumaşın desenine göre sarma işlemini yaptınız mı?		
Üst ve alt kattaki dikiş paylarını kestiniz mi?		
Danteli, desenine göre kestiniz mi?		
Ayrı iki parça halindeki dantelleri, desenleri üst üste gelecek şekilde yerleştirdiniz mi?		
Yerleştirilen desen kenarından sararak, tutturdunuz mu?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa, uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

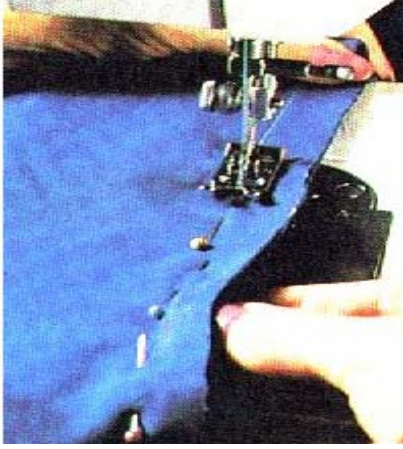
2.2.3. Kadife Dikişi

Kadife dikişinde iki ana sorun vardır; kırışık dikiş yerleri ve kumaş katlarının düzensiz beslenmesi. İyi bir dikiş yeri elde etmek için, önce birkaç dikiş makinesi yapılması gerekebilir. Kadife kolay ipliklendiğinden, işlenmemiş kenarların bilinmesi gerekir. Astarlı giysilerde, kenarları sürfile yapılabilir. Astarsız giysilerde, kenarları ince kumaşlardan yapılmış biye ile temizleyebilir ya da overlok ile temizlenir. Paylardaki hacmi daraltmak için kapalı dikişlerdeki payları derecelendirmek doğru olur.

UYGULAMA FAALİYETİ-3

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini, araç ve gereçleri hazırlayınız.	Kadife kumaş, mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi, iplik, kumaşa uygun ütü ve gereçleri, makas, sabun.
25cm x 15cm'lik 2 adet kadife kumaş kesiniz. Kumaşın tüy yönünü belirleyip tersinden işaretleyiniz.	Kumaş kesilmeden önce tüy yönü tespit edilir. Giyside kalıpları, kumaşın tüy yönüne dikkat edilerek, kumaş üzerine yerleştirilir. Kalıplar kumaş üzerine geçirildikten sonra, kumaşın kesilirken kaymaması için önce bir katı sonra ikinci katı kesilmelidir.
Dikiş paylarını mülaj kâğıdı ile teğelleyiniz. 	Makine çekilecek yerlere, kumaşın kaymaması için, verrev teğel de alınabilir. Çalışması zor olan kavisli bir dikiş yeri, elde teğellenebilir ya da teğelleme yapılmadan dikişe paralel gelecek şekilde iğnelenebilir.

Makine çekiniz. Dikiş çizgisine paralel olacak ve başları size bakacak biçimde iğneleri yerleştiriniz (Teğelleme işlemi ya da iğneleme yapabilirsiniz)

Makine çekmeden önce küçük bir parçada, deneme yapılmalıdır.

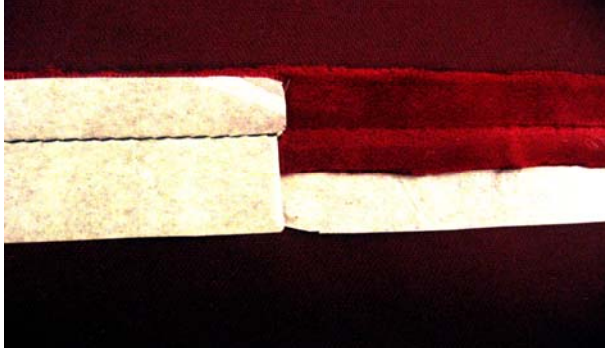
Makinenin ayarı biraz seyrekleştirilmelidir.

Makine ayarını, kadife kumaşa uygun ayarlayın.

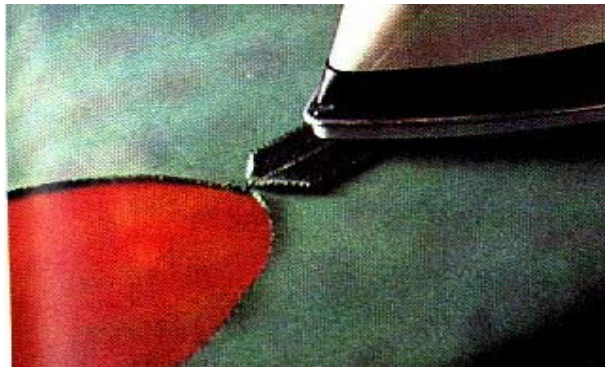
İğnelerin üstünden dikmeyiniz ve yeri geldikçe iğneleri çıkarın.

Dikerken, kumaşın alt katını gergin tutarak, dikiş yerlerinin eşit beslenmesini sağlayın.

Kağıdı dikişten ayırınız.

Dikişi ikiye açarak ütöleyiniz.

Kumaşın tüyleri bastırılmadan ve parlatılmadan ütülenmelidir. Ütüsü biten dikişler, soğumak üzere bir yerde bekletilmelidir.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Çalışma yerini, araç ve gereçlerini hazırladınız mı?		
Kumaşın tüy yönünü belirleyip tersinden işaretlediniz mi?		
Dikiş paylarını, mülaj kâğıdı ile teğellediniz mi?		
Makine çektiniz mi?		
Dikiş işleminden sonra mülaj kâğıdı dikişten ayırdınız mı?		
Dikişi, ikiye açarak ütulediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa, uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

2.2.4. Saten Dikişi

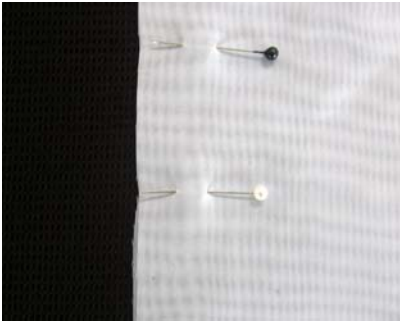
UYGULAMA FAALİYETİ-4

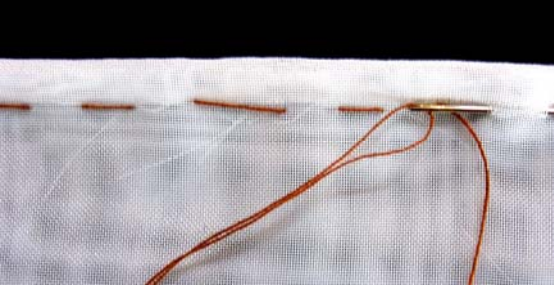
İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini, araç ve gereçleri hazırlayınız.	Saten kumaş, mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi, iplik, kumaşa uygun ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Saten kumaşın dikiş paylarını üst üste getiriniz.	
Makine çekiniz.	Makine iğne numarası, ince olmalıdır. Makine çekerken kumaş esnetilmeden makine çekilmelidir.
Ütüleyiniz.	

2.2.5. Şifon Dikişi

UYGULAMA FAALİYETİ-5

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma yerini, araç ve gereçleri hazırlayınız.	Şifon kumaş, mezura, dikiş makinesi, toplu iğne, dikiş iğnesi, iplik, kumaşa uygun ütü ve gereçleri, makas, sabun.
Dikilecek parçaları yüzden birbirine teğelleyiniz. 	Şifon dikişinde, İngiliz dikişi kullanıldığı gibi, ince overlokla dikiş yapılabilir.
İşaret teğelinin 4mm dışından makine çekiniz.	
Dikiş payının 3-4 mm'den fazlasını kesiniz.	
Dikişi tek tarafa yatırarak ütöleyiniz.	

	
Dikişı tersine çevirerek iki katı birden ütüleyiniz. 	
Tersten 0,5 cm'den tekrar makine çekiniz.	
Ütüleyiniz. 	

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz. Ya da yaptığınız çalışmayı bir arkadaşınızla değiştirerek Kontrol Listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Saten Dikişi Çalışma yerini, araç ve gereçleri hazırladınız mı?		
Saten kumaşın dikiş paylarını üst üste getirip teğellediniz mi?		
Makine çekip, ütülediniz mi?		
Şifon Dikişi Çalışma yerini, araç ve gereçleri hazırladınız mı?		
Dikilecek parçaları yüzden birbirine teğellediniz mi?		
İşaret teğelinin 4mm dışından makine çektiniz mi?		
Dikiş payının 3-4 mm'den fazlasını kestiniz mi?		
Dikişi, tek tarafa yatırarak ütülediniz mi?		
Dikişi tersine çevirerek iki katı birden ütülediniz mi?		
Tersten 0,5 cm'den tekrar makine çekip, ütülediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa, uygulama faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

2.3. Fantezi Kumaşlarda Kenar Temizleme Teknikleri

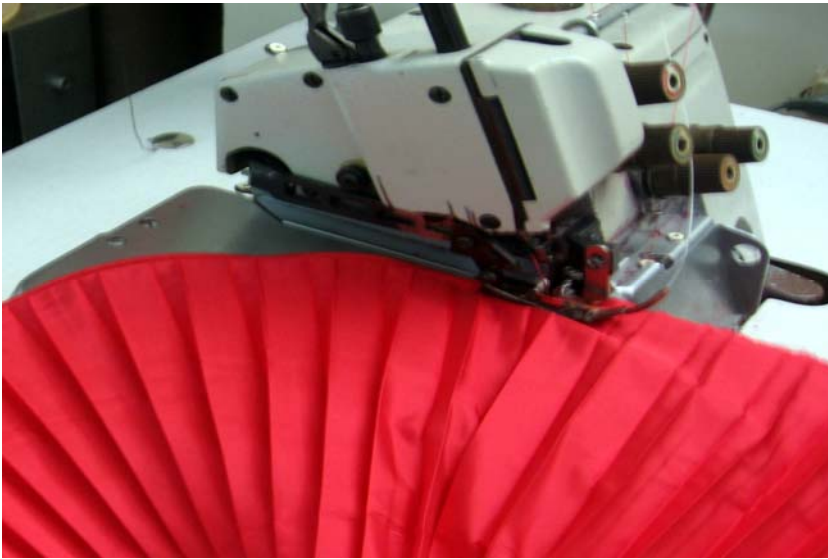
2.3.1. Overlok ile Temizleme

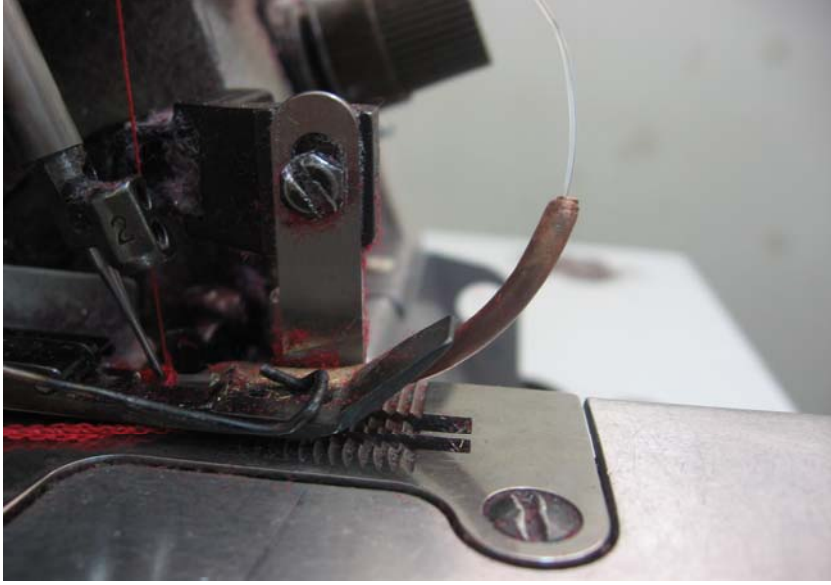
İnce olan fantezi kumaşların iç dikişlerinde ve etek ucu temizlemelerinde overlok kullanılabilir. Etek ucu temizliği yapılırken overlok ayağı, ince ayakla değiştirilmelidir, ayrıca dikiş ayarı da sık olarak ayarlanmalıdır.

2.3.2. Etek Ucuna Misina Çekerek Temizleme

Model özelliğine göre etek uçlarında, eteğe hava vermek için kullanılan bir yöntemdir. Volan kenarını temizlemede de kullanılır.

2.3.3. İngiliz Dikişı Yaparak Temizleme

Transparan kumaşlarda, iç dikişlerin güzel görünmesi için İngiliz dikişı kullanılabilir.

2.3.4. İnce Biye Geçirerek Temizleme

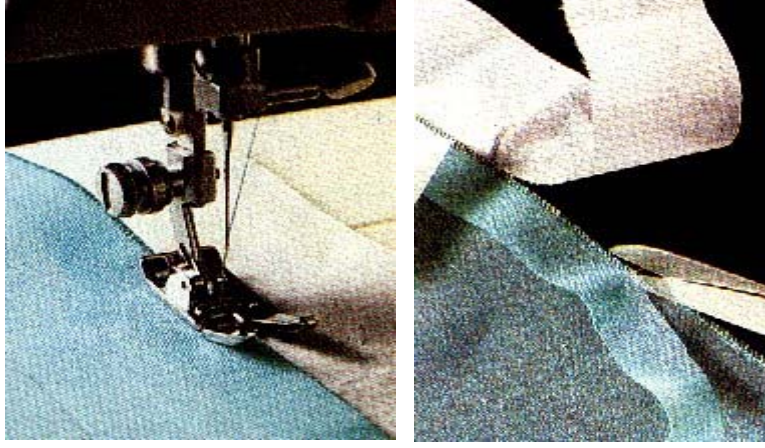
Bazı fantezi kumaşların kenar temizliğinde, ince biye kullanılır. Model özelliğine göre kenar temizleme tekniği seçilir.

2.3.5. Elde Zürafa Dikişı ile Kenar Temizleme

Elde, incecik kıvrılan kumaş kenarına, iğne oyası ilmekleri atılarak kenar temizliği yapılır.

2.3.6. Çok İnce Dikişli Kenar Baskısı

Kenar katlanarak ütülenir, kumaşı sabitlemek için altına kağıt konarak ince ayarda, zikzak dikişı yapılır. Kağıt sökülüp atıldıktan sonra ince uçlu makasla fazla kumaşlar kesilir.

2.3.7. Kıvrma Tabanı Kullanarak Temizleme

İnce fantezi kumaşlarda kenar temizliği yaparken kıvrma tabanı kullanılabilir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları, boşluk doldurarak ve doğru / yanlış olarak cevaplayınız.

1. Pamuklu fantezi kumaşlar içine saten, krep,vegirer.
2.organze, polyester ve filament ipliklerden yapılır.
3. Fular kumaş, pamuklu bir kumaştır. (.....)
4. Çin İpeği; yabani ipekten dokunmuş bezayağı örgülü ince, çin kumaşıdır.(.....)
5. Gelinlik ve tuvaletlerde kullanılan dantellerin çeşitleri şunlardır:
Koton dantel, İpek dantel, Naylon dantel, Güpür dantel, Şerit dantel, ve danteldir.
6. Dantel dikişi; makine çekerek, makinede veya elde, ince sarma yaparak, birit atarak yapılır. (.....)
7. Fantezi kumaşlarda kenar temizleme teknikleri; overlok ile temizleme, etek ucuna misina çekerek temizleme, İngiliz dikişi yaparak temizleme, ve dir.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1 CEVAP ANAHTARI

1	Süsleme
2	Nakış tekniği, hazır gereçlerle
3	Aksesuar
4	Kumaş, madeni, deri
5	D
6	Kapitone ,volan
7	Y
8	Kapitone
9	D
10	D
11	Pul, boncuk, işlenecek kumaş, nakış malzemeleri
12	Mat ve parlak
13	Hazır gereçler

ÖĞRENME FAALİYETİ 2 CEVAP ANAHTARI

1	Pamuk organze ve şantuk
2	Sentetik
3	Y
4	D
5	El dokuma dantel ve tül dantel
6	D
7	Kıvrıma tabanı ile temizleme,zikzak dikişle sürfiye yaparak

MODÜL DEĞERLENDİRME

Öğrenme faaliyeti 1-2-'yi ve ölçme değerlendirme bölümünde verilen soruları başarı ile tamamladıysanız öğretmeninizle iletişim kurarak bir sonraki modüle geçebilirsiniz.

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- Çeşitli moda dergileri
- Moda evleri
- Fantezi elbise tanıtımı yapan moda dergileri
- Modacıların internet siteleri

KAYNAKÇA

- ANONİM, Singer Dikiş Ansiklopedisi,(2.3. ciltler) Bir Numara Yayıncılık,İstanbul.
- BAYRAKTAR Fatma, **Giyim**, Sim Matbaası, Ankara, 1991.
- BURDA Dergisi 6-96
- ERONÇ Perihan Y., **Giyim Süsleme Teknikleri**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1984.
- Singer Dikiş Ansiklopedisi-Özel Kumaşların Dikimi
- ÖREN Şahinaz, Yayınlanmamış Ders Notları
- UZUNÖZ Kasım, **Kumaş Analizi ve Tasarımı**, Devlet Kitapları Müd.İstanbul 2005.
- YAKARTEPE Mehmet-Zerrin, **Tekstil Teknolojisi Elyafıdan Kumaşa**, İstanbul 1995.